

Komisja
Europejska

[ZIMA 2013 ▶ NR 48]

panorama

inforegio

▶ Polityka spójności na lata 2014-2020

Wdrażanie polityki
spójności nabiera rozpędu

- ▶ Wywiad z José Manuelem Barroso, przewodniczącym Komisji Europejskiej
- ▶ Zreformowana polityka w 10 punktach
- ▶ Państwa członkowskie finalizują umowy o współpracy
- ▶ Polityka spójności na lata 2014-2020 z perspektywy państw członkowskich

Polityka
Regionalna
i Miejska

Ogród botaniczny założony w ramach realizowanego w Kornwalii (Wielka Brytania) projektu Eden, w którym można znaleźć ponad 1 000 gatunków roślin z całego świata, to prawdziwa atrakcja turystyczna i edukacyjna organizacja charytatywna. Projekt ten otrzymał ponad 30 mln EUR wsparcia z EFRR.

▶ARTYKUŁ WSTĘPNY..... 3

Komisarz Johannes Hahn

▶TEMAT WYDANIA
POLITYKA SPÓJNOŚCI NA LATA 2014-2020

▶POLITYKA SPÓJNOŚCI –
SKUTECZNY STYMULATOR WZROSTU
GOSPODARCZEGO W EUROPIE..... 4-7

Wywiad z przewodniczącym Komisji Europejskiej José Manuelem Barroso

▶10 NAJWAŻNIEJSZYCH PUNKTÓW
ZWERYFIKOWANEJ POLITYKI SPÓJNOŚCI..... 8-9

▶PRIORYTETY INWESTYCYJNE
ZWERYFIKOWANEJ POLITYKI SPÓJNOŚCI... 10-13

▶WIADOMOŚCI W SKRÓCIE..... 14-15

▶WASZYM ZDANIEM..... 16-22

Opinie zainteresowanych stron na temat polityki spójności na lata 2014-2020

▶INFOGRAFIKA
ZREFORMOWANA POLITYKA
SPÓJNOŚCI W EUROPIE..... 23-26

▶LEPSZA I EFEKTYWNIJSZA
KOMUNIKACJA..... 27-31

▶KLUCZOWA ROLA PARLAMENTU
EUROPEJSKIEGO W REFORMIE
POLITYKI SPÓJNOŚCI..... 32-35

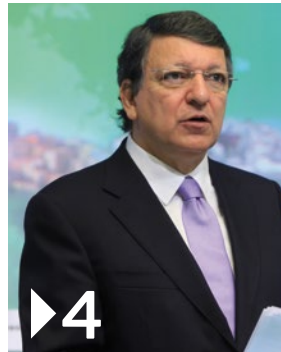
▶NA NAJLEPSZEJ DRODZE
DO UDOSTĘPNIENIA FUNDUSZY..... 36-39

▶DŁUGOFALOWE I SKUMULOWANE
OSIĄGNIĘCIA POLITYKI SPÓJNOŚCI..... 40-43

▶PRZYKŁADY PROJEKTÓW..... 44-47

Przykłady projektów z Cypru, Francji i Rumunii oraz przykłady europejskiej współpracy terytorialnej

▶PROGRAM..... 48

▶4

▶10

▶27

▶36

Zdjęcia (strony):

Okładka: Projekt Eden, Kornwalia, Wielka Brytania –

Alexandra Thompson © Shutterstock

Strony 3, 4, 7, 10-13, 15, 27, 29, 36-39, 40-43:

© Komisja Europejska

Strona 8: © Cristina Dumitru Tabacaru

Strony 14, 46: © Shutterstock

Strony 16-22: © Organizacje współpracujące

Strona 28: © Andalucía se mueve con Europa

Strony 32-35: © Parlament Europejski

Strona 44: © Program węgiersko-chorwackiej

współpracy transgranicznej

Strona 45: © Agencja Rozwoju Regionalnego Centrum, Rumunia

Strona 47: © Medtech SAS

Czasopismo drukowane jest w języku angielskim, francuskim i niemieckim na papierze utylizowanym. Jest dostępne w 22 wersjach językowych na stronie internetowej

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_pl.cfm

Prace nad treścią niniejszego wydania zakończono w lutym 2014 r.

NOTA PRAWNA

Ani Komisja Europejska, ani żadna inna osoba działająca w jej imieniu nie odpowiadają za ewentualny sposób wykorzystania informacji zawartych w niniejszej publikacji ani za błędy, które mogą się pojawić mimo starannego opracowania i drobiazgowej korekty. Niniejsza publikacja niekoniecznie odzwierciedla poglądy lub stanowisko Komisji Europejskiej.

ISSN 1725-8243

© Unia Europejska, 2014

Powielanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Wykorzystanie/powielanie materiałów chronionych prawami autorskimi osób trzecich wymaga uzyskania zgody posiadaczy tych praw.

► ARTYKUŁ WSTĘPNY

Johannes Hahn

*Członek Komisji Europejskiej
ds. polityki regionalnej*

Pod koniec roku 2013, po intensywnych dwuletnich negocjacjach, Rada Europejska i Parlament Europejski zaakceptowały ostatecznie pakiet legislacyjny dotyczący polityki spójności. Nowe rozporządzenia weszły w życie 21 grudnia.

Cieszę się, że zatwierdzono moje propozycje zmodernizowanego podejścia do tej polityki. Pracowaliśmy ciężko nad udoskonaleniem zasad korzystania z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. Obecnie mamy do dyspozycji ponad 500 mld EUR – łącznie z kwotami współfinansowania krajowego i inwestycji krajowych wykorzystywanymi za pośrednictwem instrumentów finansowych – które można zmobilizować w celu aktywnego wspierania ożywienia gospodarczego oraz trwałego wzrostu gospodarczego w Unii Europejskiej.

Polityka spójności to główne narzędzie inwestycyjne UE, stanowiące ponad jedną trzecią budżetu Unii. Aby jednak w pełni wykorzystać potencjał tej polityki do rozwoju gospodarki UE oraz poprawy jakości życia mieszkańców Europy, musimy bezwzględnie zadbać o właściwe wdrożenie zaplanowanych reform. Pierwszym krokiem w tym procesie będzie sfinalizowanie umów o współpracy, w ramach których zostaną zdefiniowane strategie inwestycyjne poszczególnych państw członkowskich na następne siedem lat.

Wysokiej jakości strategię

Przygotowanie tych planów inwestycyjnych nie jest łatwe. Dlatego właśnie w ubiegłym roku Komisja rozpoczęła nieformalne negocjacje z państwami członkowskimi, aby zapewnić jak najwcześniejsze zidentyfikowanie i zaspokojenie najważniejszych potrzeb rozwojowych. W efekcie państwa członkowskie przed końcem roku udostępniły Komisji robocze wersje swoich umów o współpracy, a niektóre z tych umów zostały już przekazane oficjalnie. Projekty planów rozwojowych przekazywane przez państwa członkowskie powinny mieć najwyższą jakość, aby można było jak najwcześniej rozpocząć zatwierdzanie i wdrażanie tych programów. Powiedzmy sobie jednak jasno, że Komisja nie zamierza naciskać na szybkość kosztem jakości.

Chcę z całą mocą podkreślić, że ogromnie ważne jest, abyśmy mieli gotową strategię już od samego początku. Należy też bezwzględnie zadbać o to, aby wszystkie projekty były realizowane zgodnie z tą strategią, a nie w inny sposób.

Główny nacisk został teraz położony na ograniczenie liczby celów polityki spójności, aby doprowadzić do skumulowania inwestycji w wybranych obszarach. Zidentyfikowaliśmy cztery priorytetowe obszary o wysokim potencjale wzrostu: badania i innowacje, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), technologie informacyjno-komunikacyjne oraz gospodarka niskoemisyjna.

Jasne i wymierne cele

U podstaw naszej zreformowanej polityki leży przekonanie, że każdy region może osiągnąć najlepsze efekty, jeśli najpierw określi swoje podstawowe mocne strony – podejście takie określamy mianem *inteligentnej specjalizacji*. Pozwoli to regionom skoncentrować wydajne inwestycje w wybranych sektorach, co zapewni maksymalne zwiększenie możliwości ich wzrostu gospodarczego.

Kluczowe znaczenie dla tej nowej strategii ma uprzednie zawarcie porozumienia co do wytyczanych celów. Jak można inwestować na przykład w badania, jeśli nie ma strategii badawczej? To tak, jakby próbować prowadzić samochód bez kierownicy.

Reforma wymaga sformułowania jasnych i wymiernych celów. Pomoże nam to dostrzec wymierne rezultaty i na bieżąco oceniać, czy podejmowane inwestycje publiczne wywierają maksymalny wpływ na pobudzenie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w Europie.

A portrait of José Manuel Barroso, the President of the European Commission, speaking at a podium. He is wearing a dark suit, a white shirt, and a purple tie. He has short, dark hair and is wearing glasses. The background is a blurred green and blue wall.

„ Polityka spójności to polityka, z której możemy być naprawdę dumni dziś i z której będziemy mogli być dumni również w przyszłości. Musimy zdecydowanie i jasno promować to stanowisko. ”

PRZEWODNICZĄCY KOMISJI EUROPEJSKIEJ
JOSÉ MANUEL BARROSO

► POLITYKA SPÓJNOŚCI – SKUTECZNY STYMULATOR WZROSTU GOSPODARCZEGO W EUROPIE

Panorama rozmawia z przewodniczącym Komisji Europejskiej José Manuelem Barroso, pytając go o zdanie na temat roli, jaką polityka spójności może odegrać w nadchodzących latach w zakresie pobudzania wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w Europie oraz wychodzenia z kryzysu gospodarczego.

► **Czy uważa Pan, że Europa wraca teraz na właściwy tor i wychodzi z kryzysu gospodarczego?**

Kryzys finansowy i gospodarczy nękający gospodarkę światową od lata 2007 r. nie ma precedensu w całej powojennej historii gospodarczej Europy. Uważam jednak, że najgorsze mamy już za sobą. Zdołaliśmy przezwyciężyć kryzys „egzystencjalny” euro i uspokoiliśmy sytuację na rynkach finansowych. Osiągnęliśmy znaczne postępy w dziedzinie zarządzania gospodarką w UE. Stopniowo powraca zaufanie do gospodarki europejskiej, a najnowsze dane na temat PKB potwierdzają pierwsze oznaki lekkiego ożywienia gospodarczego. Kraje najbardziej dotknięte kryzysem przeprowadzają zaawansowane reformy strukturalne i zaczynają również zauważać pierwsze pozytywne wyniki. Na przykład Irlandia zmniejszyła odnotowany w 2008 r. deficyt budżetowy w wysokości 1,4% PKB, osiągając w 2013 r. nadwyżkę w wysokości 3,4% PKB. Swoją deficyt zredukowała także Portugalia i oczekujemy, że w tym roku nadwyżkę osiągnie również Hiszpania.

Niemniej, nawet jeśli wydaje się, że najgorsze trudności są już za nami, sytuacja UE nadal nie jest w pełni klarowna, a oznaki ożywienia są wciąż jeszcze bardzo wątpliwe. Musimy nadal konsekwentnie stawiać czoło bieżącym wyzwaniom, takim jak starzenie się społeczeństwa, rosnące koszty energii i wysoki poziom bezrobocia. Państwa członkowskie muszą przyspieszyć wdrażanie reform strukturalnych określonych w zaleceniach dla poszczególnych krajów oraz czynić dalsze postępy w tych obszarach polityki spójności, które wymagają koordynacji. Najbardziej palącym problemem są zbyt wysokie wskaźniki bezrobocia w niektórych krajach, zwłaszcza wśród ludzi młodych.

► **Czy polityka spójności jest instrumentem skutecznie stymulującym wzrost zatrudnienia i gospodarczy w Europie oraz – w kontekście zarządzania gospodarką UE – ułatwiającym osiągnięcie celów strategii „Europa 2020”?**

W roku 2010 zaproponowaliśmy kompleksowe podejście, tzw. strategię „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Strategia ta wyznacza kierunki wzrostu gospodarczego Europy na nadchodzące lata. Zdefiniowano w niej wszystkie czynniki stymulujące przyszły dobrobyt i wydajność w różnych obszarach, takich jak kształcenie i szkolenia, zmiana klimatu, badania i innowacje oraz zwalczanie ubóstwa. W ramach wdrażania tej obowiązującej już od czterech lat strategii od samego początku współpracujemy ściśle z państwami członkowskimi i regionami, dążąc do realizacji jej celów. W 2014 r. dokonamy szczegółowego przeglądu tej strategii, aby ocenić jej osiągnięcia.

Jednym z kluczowych instrumentów zapewniających realizację celów strategii „Europa 2020” jest polityka spójności. Jest to największa inwestycja UE w realną gospodarkę oraz kluczowy filar trójkąta leżącego u podstaw polityki gospodarczej UE, na który składają się konsolidacja fiskalna, reformy strukturalne oraz inwestycje we wzrost gospodarczy. Dzięki Europejskiemu Funduszowi Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiemu Funduszowi Społecznemu (EFS) oraz Funduszowi Spójności (FS) wspieramy zapewnianie dostępu szerokopasmowego, rozpoczynające działalność przedsiębiorstwa z sektora MŚP, włączenie społeczne, kształcenie, efektywność energetyczną oraz tworzenie miejsc pracy. Ze złożonych do chwili obecnej przez państwa członkowskie sprawozdań wynika, że inwestycje ze środków polityki spójności zapewniły w latach 2007-2013 wsparcie dla ponad 73 500 rozpoczynających działalność gospodarczą przedsiębiorstw z sektora MŚP oraz przyczyniły się do utworzenia ponad 263 tys. miejsc pracy w tym sektorze. Dzięki tym inwestycjom dostęp do sieci szerokopasmowej ma teraz o ponad 4,7 mln więcej obywateli UE. Krótko mówiąc, polityka spójności to polityka, z której możemy być naprawdę dumni dziś i z której będziemy mogli być dumni również w przyszłości. Musimy zdecydowanie i jasno promować to stanowisko.

Oprócz tego europejskie współfinansowanie stanowi dla państw członkowskich stabilne, bezpieczne, długofalowe źródło inwestycji. W niektórych naszych regionach, z uwagi na brak wystarczających środków na szczeblu krajowym lub niewydolność rynku, jest to jedyny sposób na zdobycie publicznych środków inwestycyjnych. Środki finansowania z polityki spójności zapewniają stabilność, a także możliwość elastycznego przekierowywania inwestycji, aby zaspokoić pilne potrzeby społeczno-gospodarcze. Zachęciliśmy kraje dotknięte kryzysem, takie jak Grecja, Irlandia i Portugalia, do przeprogramowania funduszy, aby zwiększyć ich konkurencyjność oraz promować tworzenie miejsc pracy, zwłaszcza dla ludzi młodych.

W okresie 2014-2020 przeznaczaliśmy 351,8 mld EUR na europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, które stanowią drugi pod względem wielkości element budżetu UE. Decyzja ta stanowi wyraz uznania na najwyższym poziomie politycznym dla znaczenia tych funduszy dla rozwoju Europy. Obecnie ważne jest, aby jeszcze bardziej dostosować programy krajowe i regionalne pod kątem skutecznego osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”.

► Państwa członkowskie i regiony zaczęły teraz działać w ramach nowej, zreformowanej polityki spójności na lata 2014-2020. Jakie Pana zdaniem będą skutki tej reformy? Co uważa Pan za jej największą innowację?

Powinniśmy na serio zadać sobie pytanie, czy w przeszłości dokonaliśmy właściwych inwestycji i czy przyczyniły się one do zwiększenia konkurencyjności naszych gospodarek. Moim zdaniem nie udało się w pełni wykorzystać potencjału niektórych środków finansowania. Musimy teraz zadbać o to, aby zreformowana polityka spójności gwarantowała dokonywanie właściwych inwestycji, z korzyścią dla całej Unii Europejskiej. Każde wydane euro powinno zapewniać maksymalne korzyści pod względem wzrostu gospodarczego i konkurencyjności.

Dlatego właśnie nowa polityka spójności aż tak kompleksowo koncentruje się na wynikach. Regiony będą musiały określić nie tylko, na co wydały pieniądze, ale także co zrobiły, aby maksymalnie wykorzystać te fundusze. Korzystanie ze środków unijnych będzie monitorowane, oceniane i dokumentowane w sprawozdaniach, aby zagwarantować uzyskanie oczekiwanych efektów. Określono pewne warunki wstępne, które trzeba będzie spełnić, aby móc skorzystać ze środków finansowania, co pozwoli stworzyć właściwe uwarunkowania do zapewnienia maksymalnego wpływu tych inwestycji.

Aby zapewnić koncentrację inwestycji, w ramach realizowanych programów trzeba będzie przeznaczyć większość środków z EFRR na ograniczoną liczbę załedwie czterech kluczowych obszarów przyczyniających się do wzrostu gospodarczego, a mianowicie na badania i innowacje, sektor MŚP, technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT) oraz gospodarkę niskoemisyjną. Co najmniej 80% dostępnych środków w regionach lepiej rozwiniętych oraz 50% w regionach słabiej rozwiniętych zostanie przeznaczonych na te sektory, które są szczególnie ważne dla naszego przyszłego

sukcesu. Podobne zasady istnieją w przypadku EFS – co najmniej 20% wszystkich środków z tego funduszu trzeba będzie przeznaczyć na promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa. Takie podejście w jasny sposób łączy środki finansowania z całą strategią wzrostu gospodarczego do roku 2020 oraz z powiązanymi z nią politykami.

Uważam, że te zmiany tchną nowego ducha w inwestycje na najniższym szczeblu realizowane ze środków polityki spójności UE oraz zapewnią ich większą spójność, efektywność i opłacalność, co zagwarantuje Unii Europejskiej powrót do dobrobytu. Powinniśmy być w stanie pokazać naszym obywatelom, że fundusze są wydatkowane w maksymalnie inteligentny sposób, z korzyścią dla ich regionów i miast, oraz że wpływają pozytywnie na ich życie.

► Jak widzi Pan rolę finansowania ze środków polityki spójności w rozwiązywaniu problemów nęających obszary miejskie, takich jak ubóstwo, wykluczenie społeczne, bezrobocie, zanieczyszczenie środowiska i uzależnienie energetyczne?

Ponad 75% Europejczyków mieszka na obszarach miejskich lub wokół nich. Oznacza to, że Europa należy do najbardziej zurbanizowanych kontynentów na świecie. Do roku 2020 wskaźnik ten wzrośnie prawdopodobnie aż do 80% populacji UE.

Nie przesadzę, mówiąc, że rozwój miast w znacznym stopniu zdeterminuje przyszłość Europy i będzie mieć kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”. Nasze miasta to silne motory wzrostu gospodarczego oraz znakomite miejsce dla rozwoju biznesu, innowacyjności i przedsiębiorczości, odgrywające czołową rolę przy naszym wychodzeniu z kryzysu. W Europie ponad dwie trzecie PKB generuje się właśnie w miastach. Jednak w wyniku kryzysu wiele miast boryka się teraz z problemami takimi jak niski wzrost gospodarczy, wysoki poziom bezrobocia, migracja, nierówności społeczne i ubóstwo.

Dlatego właśnie zdecydowałem się powierzyć byłej Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej nową funkcję głównego koordynatora inicjatyw rozwoju obszarów miejskich w Unii Europejskiej. Nowa Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej zwraca większą uwagę na odgrywanie przez nasze miasta i obszary miejskie ważniejszej roli w podejmowaniu decyzji i formułowaniu polityki na szczeblu UE. Obecnie około 40% środków z EFRR inwestuje się w miastach. Sądzę, że wskaźnik ten w przyszłości jeszcze bardziej wzrośnie. Wiele z priorytetów inwestycyjnych na lata 2014-2020 dotyczy obszarów miejskich, np. promowanie strategii niskoemisyjnych, ulepszanie środowiska zbudowanego czy ułatwianie mobilności. Ponadto każde z państw członkowskich musi przeznaczyć co najmniej 5% środków z EFRR na zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Dzięki temu miasta będą dysponować nowymi środkami i rozwiązaniami umożliwiającymi rozwiązywanie konkretnych problemów gospodarczych, środowiskowych i społecznych, z którymi borykają się teraz obszary miejskie.

Przewodniczący Komisji Europejskiej José Manuel Barroso i komisarz Johannes Hahn.

► Jakie jest znaczenie środków finansowania z polityki spójności dla wspierania badań i innowacji?

Regiony europejskie muszą zadbać o zwiększenie swojej innowacyjności. Państwa członkowskie, które inwestują znaczne środki w innowacje, radzą sobie lepiej od tych, które nie. Choć w czasie kryzysu średnie wydatki na badania i innowacje utrzymywały się na tym samym poziomie wynoszącym 2% PKB, pod tym względem Unia Europejska wciąż pozostaje daleko w tyle za swoimi głównymi światowymi konkurentami. Stany Zjednoczone i Japonia, a także Korea Południowa, wydają na ten cel więcej od nas.

Nie ulega wątpliwości, że zreformowana polityka spójności ma kluczowe znaczenie dla stymulowania badań i innowacji w Europie. W latach 2007-2013 w badania i innowacje zainwestowano niemal 25% środków z funduszy strukturalnych UE, czyli około 86 mld EUR. Istnieje wiele dobrych przykładów innowacyjnych projektów sfinansowanych ze środków polityki spójności, a w tym utworzony w Austrii kłaster czystych technologii „ECO World Styria”⁽¹⁾ (przykład zastosowania takich właśnie technologii) oraz zrealizowany w Portugalii projekt „Art on Chairs”⁽²⁾ (innowacyjne podejście łączące branże twórcze z tradycyjnymi), aby wymienić choćby dwa z nich.

Państwa członkowskie i regiony muszą teraz określić swoje zasoby i mocne strony oraz skoncentrować na nich otrzymane środki, aby zwiększyć swoją przewagę nad konkurencją. Jestem przekonany, że te tak zwane „strategie inteligentnej specjalizacji” pomogą w dokonywaniu inteligentniejszych inwestycji, które przyniosą większe korzyści, a także w uwolnieniu potencjału innowacyjnego poszczególnych regionów Europy. Strategie te należy opracowywać wspólnie ze światem biznesu, środowiskiem akademickim oraz społecznością innowatorów przy wsparciu ze środków polityki spójności.

► Jaką najważniejszą radę dałby Pan władzom regionalnym wdrażającym programy operacyjne na lata 2014-2020?

Kluczowe znaczenie ma dobre zarządzanie na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Reformy polityki spójności nie udałoby się nigdy przeprowadzić bez skutecznej współpracy z instytucjami zarządzającymi i władzami regionalnymi. U podstaw tych reform leży zasada współpracy. Kluczowe znaczenie ma też teraz zaangażowanie we wdrożenie programów wszystkich zainteresowanych stron: odpowiednich ministerstw, regionów, gmin, organizacji specjalistycznych, centrów badawczych oraz partnerów biznesowych i społecznych. Musimy wciąż nawiązywać współpracę z kolejnymi nowymi partnerami, a także utrzymywać już istniejące kontakty pomiędzy regionami, miastami i instytucjami UE, aby strategicznie skoncentrować fundusze na najwydajniejszych inwestycjach oraz zapewnić ich maksymalny wpływ na wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Oczekuję, że regiony wezmą na siebie odpowiedzialność za kształtowanie i wzmocnienie polityki europejskiej. Jestem pewien, że razem możemy uczynić z tej polityki skuteczny mechanizm faktycznie stymulujący ożywienie gospodarcze w Europie.

Innowacyjność oznacza także myślenie bez ograniczeń i stereotypów, kreatywność oraz gotowość do stosowania nowych sposobów wykorzystywania obecnej wiedzy i nowych pomysłów, aby przystosowywać nasze społeczeństwo do nowych paradygmatów. Gospodarka działa dziś według zupełnie innych zasad niż kiedyś i wszyscy Europejczycy muszą aktywnie uczestniczyć w projektowaniu i wypracowywaniu bardziej konkurencyjnych modeli działalności biznesowej.

(1) <http://www.eco.at/>

(2) <http://www.artonchairs.com/>

► WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_pl.cfm

http://ec.europa.eu/europe2020/index_pl.htm

▶ POLITYKA SPÓJNOŚCI NA LATA 2014-2020

10 NAJWAŻNIEJSZYCH PUNKTÓW ZWERYFIKOWANEJ POLITYKI SPÓJNOŚCI

Modernizacja ulicy Nicolae Balcescu
(Mioveni, Rumunia).

Regio	
Iniciativă locală Dezvoltare regională	
Proiect: "MODERNIZAREA STRAZII 'LE BĂDĂNI' DIN ORAȘUL MIOVENI PRIN CREAREA DOUA BENZI SENS UNIDIRECȚIONALE"	
Localitate administrativ-teritorială: Orașul Mioveni	
Identificator:	6.445.880.40 lei
Valoarea totală a proiectului:	4.184.619,92 lei
Contribuția Uniunii Europene:	912.212,23 lei
Contribuția Consiliului Județean:	104.159,80 lei
Contribuția Beneficiarului:	23.08.2011
Data încheierii proiectului:	22.02.2011
Organism intermediar:	Asociația pentru Dezvoltare Regională Sud Muntania
Autoritatea de Management:	MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI TURISMULUI
Contractant:	S.C. VICIDOPET S.R.L.
Investiția în viitorul tău! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională.	

Zgodnie z zatwierdzonym już budżetem UE na lata 2014-2020, regiony i miasta europejskie otrzymają w ramach unijnej polityki spójności 351,8 mld EUR na inwestycje. Środki te zostaną przeznaczone na zapewnienie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w całej UE, a także na zapobieganie zmianie klimatu i zwiększenie niezależności energetycznej.

Ogólna skala inwestycji, w połączeniu z wkładem krajowym poszczególnych państw członkowskich oraz efektem dźwigni różnych instrumentów finansowych, przekroczy prawdopodobnie 500 mld EUR. Polityka spójności stała się podstawową polityką inwestycyjną Unii Europejskiej i jest ściśle powiązana z celami strategii „Europa 2020”. Jest adresowana do wszystkich 274 regionów UE – nie tylko do tych najbardziej potrzebujących – i ma na celu stymulowanie wzrostu gospodarczego oraz zatrudnienia. Polityka ta stanowi teraz główne narzędzie realizacji celów UE i dlatego tak ważne są nowe, wprowadzone w jej ramach zasady, takie jak koncentracja tematyczna, orientacja na wyniki, warunki *ex-ante* oraz stosowanie właściwych instrumentów finansowych.

Reorientacja polityki spójności na lata 2014-2020 zagwarantuje maksymalny wpływ inwestycji ze środków UE, które będą dostosowane do indywidualnych potrzeb regionów i miast.

Najważniejsze elementy nowej polityki spójności:

1 ▶ Właściwe poziomy inwestycji w regionach

Inwestycje będą kontynuowane we wszystkich regionach UE, ale poziom wsparcia i wkład krajowy (stawka współfinansowania) będą dostosowywane do poziomu rozwoju poszczególnych regionów:

- ▶ regiony słabiej rozwinięte (PKB < 75 % średniej w krajach UE-27);
- ▶ regiony w okresie przejściowym (PKB od 75 % do 90 % średniej w krajach UE-27);
- ▶ regiony lepiej rozwinięte (PKB > 90 % średniej w krajach UE-27).

2 ▶ Ukierunkowany wzrost gospodarczy

Na główne sektory stymulujące wzrost gospodarczy planuje się przeznaczyć około 100 mld EUR. W ramach polityki spójności uzgodniono jedenaście priorytetów tematycznych. Inwestycje finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) będą się koncentrować na czterech kluczowych obszarach, a mianowicie na innowacjach i badaniach, agendzie cyfrowej, wsparciu dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz gospodarce niskoemisyjnej. W zależności od kategorii regionu uzgodniono różne wskaźniki alokacji (regiony słabiej rozwinięte: 50%, regiony w okresie przejściowym: 60%, regiony lepiej rozwinięte: 80%).

Ze środków tych co najmniej 23 mld EUR zostaną przeznaczone na inwestycje w gospodarkę niskoemisyjną (na efektywność energetyczną i odnawialne źródła energii). Inwestycje w gospodarkę niskoemisyjną są też objęte osobnymi zobowiązaniami dotyczącymi wykorzystania środków z EFRR (regiony słabiej rozwinięte: 12%, regiony w okresie przejściowym i regiony lepiej rozwinięte: 20%).

Około 66 mld EUR zostanie przeznaczonych przede wszystkim na inwestycje w transeuropejskie połączenia transportowe oraz na kluczowe projekty z zakresu infrastruktury środowiskowej finansowane z Funduszu Spójności.

Dzięki środkom z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) polityka spójności wnieśli znaczący wkład w rozwiązywanie najważniejszych problemów UE związanych z zatrudnieniem, na przykład poprzez szkolenia i uczenie się przez całe życie, kształcenie i włączenie społeczne. Co najmniej 20% wszystkich środków z tego funduszu należy przeznaczyć na promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa.

Nowa, powiązana z EFS Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych zapewni szczególną koncentrację właśnie na problemach tej grupy osób.

3 ► Poczucie odpowiedzialności i wyniki

Zostaną ustalone jasne, przejrzyste i wymierne cele, co pozwoli zwiększyć poczucie odpowiedzialności i zapewni osiągnięcie lepszych wyników. Kraje i regiony będą musiały na wstępie zadeklarować, jakie cele zamierzają osiągnąć za pomocą dostępnych środków, oraz precyzyjnie określić, jak chcą mierzyć postępy w osiąganiu tych celów. Pozwoli to na regularne monitorowanie oraz omawianie sposobów wykorzystania środków finansowych. W zależności od postępów w realizacji założonych celów pod koniec wyznaczonego okresu na potrzeby osiągających najlepsze wyniki programów można będzie udostępnić dodatkowe środki (tzw. „rezerwa na wykonanie”).

4 ► Warunki wstępne, które należy spełnić w celu uzyskania środków finansowania

Przed zwróceniem się o przyznanie środków trzeba będzie spełnić określone warunki wstępne, aby zwiększyć efektywność inwestycji. Ma to zapewnić dokonywanie inwestycji w środowisku, które pozwoli uzyskać z nich maksymalne korzyści. Inwestycje będzie można rozpocząć dopiero po opracowaniu właściwych strategii lub po spełnieniu pewnych warunków wstępnych. Przykładem warunków wstępnych są m.in. strategie „inteligentnej specjalizacji”, reformy przyjazne firmom, strategie transportowe, środki podjęte w celu ulepszenia systemów zamówień publicznych oraz zgodność z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska.

5 ► Koordynacja działań

Należy opracować wspólną strategię, aby zapewnić lepszą koordynację funduszy i ograniczyć nakładanie się przepisów. Wspólne ramy strategiczne stwarzają podstawy do lepszej koordynacji europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (trzech funduszy polityki spójności: EFRR, Funduszu Spójności i EFS oraz Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Funduszu Rybackiego).

Wspólna strategia gwarantuje także lepsze powiązania z innymi instrumentami UE, takimi jak „Horyzont 2020” i „Łącząc Europę”.

6 ► Uproszczenie procedur

Należy ograniczyć biurokrację i ułatwić korzystanie z inwestycji unijnych. Można to osiągnąć dzięki wspólnemu zestawowi zasad dla wszystkich europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, uproszczonym zasadom rozliczania, precyzyjniejszym wymaganiom w zakresie składania sprawozdań oraz intensywniejszemu korzystaniu z technologii cyfrowych („e-spójność”).

7 ► Wzmocnienie wymiaru miejskiego

Wymiar miejski polityki zostanie rozbudowany poprzez określenie minimalnej kwoty środków z EFRR, jaką należy przeznaczyć (oprócz innych wydatków na obszary miejskie) na realizację w miastach zintegrowanych projektów łączących różne działania mające na celu rozwiązywanie problemów gospodarczych, środowiskowych i społecznych nękających miasta.

8 ► Współpraca transgraniczna

Współpraca międzynarodowa będzie wzmocniana i łatwiej będzie uruchamiać większą liczbę projektów transgranicznych. Ważne będzie także zapewnienie wspierania przez programy krajowe i regionalne strategii makroregionalnych, takich jak strategii dotyczące regionu Dunaju lub Morza Bałtyckiego.

9 ► Spójność i zgodność

Polityka spójności musi być w pełni zgodna z zasadami zarządzania gospodarką UE w szerszym wymiarze. Programy będą musiały być zgodne z krajowymi programami reform uzgodnionymi z państwami członkowskimi, stanowiącymi element cyklu koordynacji polityki gospodarczej i fiskalnej w ramach UE znanego jako europejski semestr. W razie potrzeby (zgodnie z klauzulą o tzw. „warunkach makroekonomicznych”) Komisja może zwrócić się do państw członkowskich z prośbą o modyfikację programu w celu przeprowadzenia najważniejszych reform strukturalnych. W ostateczności Komisja może zawiesić wypłatę środków w przypadku nagminnego łamania zaleceń w zasadniczych kwestiach.

10 ► Instrumenty finansowe

Planuje się zachęcanie do aktywniejszego wykorzystywania instrumentów finansowych, aby zapewnić większe wsparcie dla MŚP i ułatwić im dostęp do kredytów. Pożyczki, gwarancje, kapitał inwestycyjny i kapitał wysokiego ryzyka będą współfinansowane z funduszy unijnych (zgodnie ze wspólnymi zasadami obowiązującymi dla wszystkich funduszy), co spowoduje zwiększenie ich zasięgu i stworzenie elementów motywacyjnych (wyższe stawki współfinansowania). Przyznawanie raczej pożyczek niż dotacji powinno poprawić jakość projektów i zniechęcać do uzależniania się od subsydiów.

Centrum Kompetencji Technologii Wiatrowych w Kiel współpracuje z firmami z branży morskiej nad wykorzystaniem potencjału wiatru w produkcji energii i systemach napędowych – Szleszwik-Holsztyn, Niemcy.

► PRIORYTETY INWESTYCYJNE ZWERYFIKOWANEJ POLITYKI SPÓJNOŚCI

Zreformowana polityka spójności będzie podstawowym narzędziem inwestycyjnym UE służącym do realizacji celów strategii „Europa 2020”, takich jak stymulowanie wzrostu gospodarczego, tworzenie miejsc pracy, zapobieganie zmianie klimatu, zwiększanie niezależności energetycznej, a także ograniczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego. Polityka spójności będzie również zmierzać do wzmocnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii Europejskiej poprzez korygowanie przypadków braku równowagi między regionami.

Aby osiągnąć te cele, trzy fundusze polityki spójności (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny oraz Fundusz Spójności) będą wspierać realizację 11 celów tematycznych.

Choć środki z EFRR są przeznaczone na realizację wszystkich 11 celów tematycznych, będą one przydzielane głównie na obsługę czterech pierwszych kluczowych priorytetów. Są to: innowacje i badania, technologie informacyjno-komunikacyjne, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) oraz gospodarka niskoemisyjna.

Państwa członkowskie i regiony będą musiały zainwestować w te priorytetowe obszary znaczną część środków z EFRR (50-80%), w wyniku czego uzyskają z tego funduszu aż 100 mld EUR (niemal 30% jego budżetu).

11 CELÓW TEMATYCZNYCH POLITYKI SPÓJNOŚCI

- 1 Intensyfikacja badań, rozwoju technologicznego i innowacji
- 2 Poprawa wykorzystania, jakości i dostępu do technologii informacyjno- komunikacyjnych (ICT)
- 3 Zwiększenie konkurencyjności MŚP
- 4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach
- 5 Promowanie działań dostosowawczych do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzyku zmiany klimatu i zarządzanie nim
- 6 Zachowanie i ochrona środowiska oraz promowanie efektywnej gospodarki zasobami
- 7 Promowanie zrównoważonego transportu oraz usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych
- 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wspieranie mobilności siły roboczej
- 9 Promowanie włączenia społecznego oraz zwalczanie ubóstwa i wszelkich form dyskryminacji
- 10 Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie
- 11 Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej

Instytut Nauk Fotonicznych w Barcelonie otrzymał współfinansowanie ze środków UE na prace w dziedzinie nauk optycznych i technologii światła.

► PRIORYTET 1

Intensyfikacja badań, rozwoju technologicznego i innowacji

Konkurencyjność Europy, jej potencjał w zakresie tworzenia milionów nowych miejsc pracy w miejsce tych zlikwidowanych w czasie kryzysu oraz ogólnie jej przyszły standard życia zależą od naszych zdolności do stymulowania innowacyjnych rozwiązań dotyczących produktów, usług oraz procesów i modeli biznesowych i społecznych. Główne zadanie polega teraz na wyeliminowaniu niedoborów przepustowości hamujących innowacyjność oraz zwiększeniu inwestycji w badania i rozwój biznesu poprzez ścisłą współpracę między sektorem publicznym a prywatnym.

W latach 2014-2020 EFRR podejmie różnego typu działania, aby zostały zintensyfikowane badania i innowacje w państwach członkowskich UE:

- ▶ Wspieranie innowatorów (zwłaszcza z centrów badawczych oraz MŚP), którzy są bezpośrednio zaangażowani w opracowywanie nowatorskich rozwiązań, i wspieranie działań na rzecz wykorzystania nowych pomysłów w gospodarce poprzez: usługi doradztwa i wsparcia, inwestycje bezpośrednio oraz instrumenty finansowe, które pomagają uzyskać dostęp do prywatnych źródeł finansowania.
- ▶ Inwestowanie w infrastrukturę, sprzęt, pilotażowe linie produkcyjne i zaawansowane procesy produkcyjne niezbędne do prowadzenia badań stosowanych oraz działalności innowacyjnej, w tym w technologie, które umożliwiają dalsze działania innowacyjne w wielu innych sektorach.

SPECYFICZNE CECHY TERYTORIALNE

- ▶ W ramach programów **europejskiej współpracy terytorialnej** na obsługę wspomnianych powyżej czterech głównych priorytetów tematycznych przeznaczony się co najmniej 80% dostępnych środków.
- ▶ Na szczeblu krajowym co najmniej 5% środków z EFRR zostanie przeznaczonych na **zrównoważony rozwój obszarów miejskich** – środki te będą wykorzystane w ramach zarządzanych przez miasta „zintegrowanych działań”.
- ▶ W sposób specjalny, zapewniający dodatkowe korzyści, będą też traktowane obszary o naturalnie niekorzystnym położeniu geograficznym, takie jak **obszary oddalone, górzyste i słabo zaludnione**.
- ▶ Na dodatkowe wsparcie z EFRR mogą też liczyć **najbardziej oddalone obszary UE**, którym pomoże to przezwyciężyć ewentualne ograniczenia związane z niekorzystnym położeniem.

- ▶ Ułatwianie kooperacji oraz nawiązywania kontaktów i współpracy pomiędzy różnymi animatorami innowacji funkcjonującymi w tej samej dziedzinie – na uniwersytetach, w centrach badawczych i technologicznych, w MŚP i dużych firmach – w celu uzyskania efektu synergii i transferu technologii.
- ▶ Inwestowanie w innowacje tworzone przez MŚP w celu zwiększenia konkurencyjności tych firm.

Państwa członkowskie i regiony muszą opracować tzw. „regionalne strategie innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji” (*Regional Innovation Strategy for Smart Specialisation – RIS3*), co stanowi warunek wstępny otrzymania z EFRR środków inwestycyjnych na badania i innowacje. Strategie te ułatwią regionom pełne wykorzystanie ich potencjału innowacyjnego poprzez skupienie środków na ograniczonej liczbie tych priorytetów inteligentnego wzrostu, w dziedzinie których dany region ma ewidentną przewagę nad konkurencją.

Strategie tego typu należy opracowywać przy współudziale zainteresowanych stron, takich jak pracownicy naukowcy, środowisko akademickie, firmy i organy publiczne. Powinny one uwzględniać nowe sposoby wykorzystywania obecnej wiedzy i prowadzenia działalności biznesowej z wykorzystaniem środków finansowania z UE oraz z krajowego sektora publicznego i prywatnego. Strategie te pomogą także w uzyskaniu efektu synergii z innymi politykami i instrumentami finansowania UE, zwłaszcza z unijnym programem badawczo-innowacyjnym „Horyzont 2020” na lata 2014-2020.

Nauka podstawowej obsługi komputera dla e-obywateli – Wilno, Litwa.

► PRIORYTET 2

Poprawa dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnych, zwiększenie ich wykorzystania oraz podniesienie ich jakości

Technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT) to silny stymulator wzrostu gospodarczego, innowacyjności i wydajności w wielu różnych dziedzinach.

W latach 2014-2020 inwestycje ze środków EFRR zapewnią poprawę dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnych, zwiększenie ich wykorzystania oraz podniesienie ich jakości. Różne typy działań z zakresu ICT mogą być także finansowane jako inicjatywy wspierające, realizowane w ramach innych celów tematycznych.

Środki inwestycyjne z EFRR będą przyznawane na następujące cele:

- ▶ Inwestowanie w infrastrukturę ICT we wszystkich regionach, zwłaszcza na obszarach oddalonych i wiejskich oraz w mniej rozwiniętych regionach.
- ▶ Zapewnienie lepszego dostępu do szybkich sieci szerokopasmowych (zwłaszcza do tzw. „sieci nowej generacji”) w celu zwiększenia wydajności firm oraz zagwarantowanie osobom zamieszkałym w regionach oddalonych możliwości pracy z domu i korzystania z rozwiązań z zakresu e-zdrowia.
- ▶ Inwestowanie w opracowywanie i udoskonalanie narzędzi ICT, takich jak e-infrastruktury na potrzeby badań i innowacji, przetwarzania w chmurze oraz zapewniania bezpieczeństwa informacji i Internetu.
- ▶ Konsekwentne przechodzenie na innowacyjne sposoby wykorzystywania technologii ICT przez firmy, obywateli

i administrację publiczną, np. wykorzystywanie mediów elektronicznych do świadczenia usług zdrowotnych (e-zdrowie), realizacji procedur sektora publicznego (e-administracja) oraz obsługi MŚP (e-nauczanie, e-biznes itd.).

Aby otrzymać środki inwestycyjne na rozwój produktów i usług ICT, władze krajowe i regionalne będą musiały najpierw opracować tzw. „ramy strategiczne polityki rozwoju cyfrowego”.

Każde państwo członkowskie, które planuje wykorzystać środki uzyskane w ramach polityki spójności na inwestycje w sieci szerokopasmowe, będzie musiało dodatkowo opracować „plan rozwoju sieci nowej generacji”, identyfikując w nim obszary, gdzie konieczna jest interwencja publiczna. Te lokalne i regionalne agendy cyfrowe są ściśle powiązane ze strategiami inteligentnej specjalizacji.

► PRIORYTET 3

Zwiększenie konkurencyjności MŚP

Małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią trzon gospodarki europejskiej i są głównymi stymulatorami wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i gwarancji spójności. Przedsiębiorstwa z tego sektora zapewniają dwie trzecie miejsc pracy w sektorze prywatnym. Dlatego właśnie promowanie przedsiębiorczości i inwestowanie w MŚP ma kluczowe znaczenie dla pobudzania wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w Europie.

Aby zachować konkurencyjność na rynku światowym, MŚP muszą zwiększyć wydajność, a także zadbać o wyższą jakość i większą atrakcyjność swoich produktów, usług oraz działań marketingowych.

W ramach projektu Finnvera przyznaje się MŚP kapitał wysokiego ryzyka – Pohjois-Karjala, Finlandia.

KONCENTRACJA TEMATYCZNA

Oprócz wyasygnowania określonych środków na gospodarkę niskoemisyjną państwa członkowskie i regiony muszą też przeznaczyć na te cztery kluczowe cele tematyczne określoną część środków z EFRR:

- ▶ Regiony lepiej rozwinięte: na realizację przynajmniej dwóch spośród tych priorytetów należy przeznaczyć co najmniej 80% środków z EFRR.
- ▶ Regiony w okresie przejściowym: na realizację przynajmniej dwóch spośród tych priorytetów należy przeznaczyć co najmniej 60% środków z EFRR.
- ▶ Regiony słabiej rozwinięte: na realizację przynajmniej dwóch spośród tych priorytetów należy przeznaczyć co najmniej 50% środków z EFRR.

Państwa członkowskie powinny także przeznaczyć wsparcie z EFRR na rozwiązanie wszelkich problemów określonych w krajowych programach reform, a także na wdrożenie wszelkich sformułowanych dla poszczególnych krajów zaleceń.

Środki inwestycyjne z EFRR będą docierać do różnych obszarów, co pozwoli promować wzrost gospodarczy i konkurencyjność MŚP. Podejmowane działania umożliwią m.in.:

- ▶ Uzyskać dostęp do środków finansowych w postaci dotacji, pożyczek, gwarancji kredytowych, funduszy *venture capital* itd.
- ▶ Korzystać z fachowej wiedzy biznesowej, porad biznesowych i informacji oraz możliwości nawiązywania kontaktów, w tym także współpracy transgranicznej.
- ▶ Uzyskać lepszy dostęp do rynków całego świata oraz zmniejszyć ryzyko działalności gospodarczej.

- ▶ Wykorzystywać nowe źródła wzrostu, takie jak gospodarka ekologiczna, zrównoważona turystyka, usługi zdrowotne i socjalne, w tym także „srebrna gospodarka” oraz branże związane z kulturą i twórczością.
- ▶ Nawiązywać cenne kontakty z centrami badawczymi i uniwersytetami w celu promowania innowacji.

►PRIORYTET 4

Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach

Do głównych celów strategii „Europa 2020” należy m.in. ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w porównaniu z poziomami z roku 1990, zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w ostatecznym zużyciu energii do 20% oraz dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%.

W tym kontekście środki finansowania z EFRR ułatwią promowanie większej efektywności energetycznej i będą wspierać przejście na źródła niskoemisyjne.

W tym obszarze mogą być podejmowane następujące działania:

- ▶ Inwestowanie w produkcję i dystrybucję energii uzyskiwanej ze źródeł odnawialnych – w tym w produkcję energii z biopaliw i morskich źródeł odnawialnych.
- ▶ Upowszechnianie wiedzy o odnawialnych źródłach energii oraz zwiększenie ich wykorzystania w sektorze zarówno publicznym, jak i prywatnym.
- ▶ Zwiększenie efektywności energetycznej, inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych w infrastrukturach publicznych, w tym w budynkach publicznych, sektorze mieszkalnictwa publicznego i produkcji przemysłowej.
- ▶ Zmniejszenie emisji związanej z transportem poprzez wspieranie rozwoju nowych technologii i promowanie transportu publicznego oraz przemieszczania się na rowerze i pieszo.
- ▶ Opracowywanie zintegrowanych niskoemisyjnych strategii gospodarczych, w szczególności dla obszarów miejskich, obejmujących m.in. systemy oświetlenia ulicznego i inteligentne sieci energetyczne, a także zrównoważone plany transportu miejskiego.
- ▶ Promowanie badań i innowacji w dziedzinie technologii niskoemisyjnych.

Inwestycji dotyczy przy tym specjalny wymóg: *regiony lepiej rozwinięte* muszą przeznaczyć na ten priorytet co najmniej 20% przyznanych im środków z EFRR, *regiony w okresie przejściowym* – 15%, a *regiony słabiej rozwinięte* – 12%.

►WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_pl.cfm

▶ WIADOMOŚCI

[WIADOMOŚCI W SKRÓCIE]

UE ROZPOCZYNA NEGOCJACJE Z TURCJĄ W SPRAWIE POLITYKI REGIONALNEJ

Negocjacje w sprawie przystąpienia Turcji do UE weszły w fazę omawiania rozdziału dotyczącego polityki regionalnej, z tzw. wspólnotowego dorobku prawnego.

Aby rozpocząć negocjacje akcesyjne w zakresie „Rozdziału 22: Polityka regionalna i koordynacja instrumentów strukturalnych”, Turcja musiała przedstawić szczegółowy plan działania i związany z nim harmonogram, określając jasne cele i terminy wdrożenia unijnej polityki spójności oraz niezbędne do tego przygotowania instytucjonalne. W ciągu ostatnich dziesięciu lat Turcja odnotowała imponujący rozwój gospodarczy, ale należy teraz podjąć kroki, aby równomiernie rozdzielić wygenerowane ostatnio dobra pomiędzy wszystkie regiony kraju.

Rozdział 22 nt. polityki regionalnej to rozdział zawierający niewielki wspólnotowy dorobek prawny. Wymaga się w nim głównie rozwoju możliwości administracyjnych oraz opracowania inteligentnych strategii, które zapewnią wysoką jakość programów i projektów oraz ich sprawne wdrażanie. Przed zamknięciem negocjacji na temat postanowień tego rozdziału Turcja musi udowodnić, że rozwinęła takie możliwości pod względem technicznym oraz kadrowym i że wdrożyła w życie strategię krajową, która może zapewnić zmniejszenie dysproporcji rozwojowych pomiędzy poszczególnymi regionami kraju. Turcja uzyska też możliwość współpracy ze wszystkimi państwami członkowskimi UE zaangażowanymi we współpracę transgraniczną, międzyregionalną i transnarodową.

Komisja Europejska oczekuje na wykonanie długich i trudnych prac niezbędnych do spełnienia warunków koniecznych do zamknięcia negocjacji nad postanowieniami tego rozdziału.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-958_en.htm

NOWY PODRĘCZNIK DLA WŁADZ LOKALNYCH I REGIONALNYCH

Komitet Regionów opublikował właśnie swój nowy „Podręcznik dla władz lokalnych i regionalnych”. Publikacja ta stanowi element większej kampanii komunikacyjnej mającej na celu upowszechnienie wiedzy na temat strategii „Europa 2020”. W podręczniku opisano cykl i cele polityki stanowiącej podstawę tej strategii, a następnie przedstawiono szczegółowo, jak władze lokalne i regionalne mogą zintegrować swoje własne działania z polityką i narzędziami finansowymi UE, aby pobudzić inteligentny, trwały wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu. Podręcznik zawiera też wiele praktycznych przykładów dobrych praktyk z różnych regionów UE, a także mnóstwo łączy do interesujących programów, projektów i instrumentów. Zamieszczono w nim również listę stowarzyszeń, sieci i konkursów, aby zachęcić do wymiany informacji oraz zapoznawania się z pozytywnymi wynikami.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

Podręcznik można pobrać w formacie PDF lub jako e-książkę ze strony:

<http://cor.europa.eu/fr/documentation/brochures/Pages/delivering-europe-2020-strategy.aspx>

REGIONALNY ROCZNIK STA- TYSTYCZNY EUROSTATU ZA ROK 2013

IUŻ
DOSTĘPNY

Informacje statystyczne stanowią ważne narzędzie umożliwiające zrozumienie i ilościową ocenę wpływu decyzji politycznych na określonym terytorium lub w danym regionie. Regionalny rocznik statystyczny Eurostatu za rok 2013 zapewnia szczegółowy wgląd w szeroką gamę zagadnień statystycznych dotyczących regionów państw członkowskich Unii Europejskiej, a także regionów

EFTA oraz krajów kandydujących do UE. Każdy z rozdziałów zawiera informacje statystyczne w postaci map, liczb i tabel, którym towarzyszą opisy głównych wniosków, źródeł danych i kontekstu politycznego.

Te regionalne wskaźniki są prezentowane dla następujących 11 tematów: gospodarka, ludność, zdrowie, edukacja, rynek pracy, statystyki strukturalne dotyczące przedsiębiorstw, turystyka, społeczeństwo informacyjne, rolnictwo, transport, nauka, technologia i innowacje. W tej edycji zamieszczono także cztery rozdziały specjalne poświęcone miastom europejskim, definicji miasta i regionów metropolitalnych, dochodom i warunkom życia w zależności od stopnia urbanizacji oraz rozwojowi obszarów wiejskich.

► WIĘCEJ INFORMACJI

Książkę tę można zamówić na stronie:
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

FINALIŚCI KONKURSU REGIOSTARS 2014

Jury konkursu RegioStars 2014 ogłosiło listę finalistów. Nagrody w tym konkursie są przyznawane za najbardziej inspirowane i innowacyjne projekty regionalne w Europie. Jury wyłoniło 19 finalistów spośród 80 projektów realizowanych z wykorzystaniem środków z funduszy polityki spójności UE, opierając się na czterech głównych kryteriach, a mianowicie na innowacyjności projektów, wywieranym przez nie wpływie, ich wsparciu dla zrównoważonego rozwoju oraz współpracy.

Finaliści pochodzą z regionów i miast 17 państw członkowskich: Belgii, Czech, Danii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Luksemburga, Niemiec, Polski, Portugalii, Rumunii, Szwecji, Węgier, Wielkiej Brytanii i Włoch.

Zaprezentowali oni swoje projekty 8 października, podczas 11. dorocznego Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast – OPEN DAYS 2013, przed jury konkursu pod przewodnictwem

Luca Van den Brande, byłego przewodniczącego Komitetu Regionów. Lista zwycięzców zostanie ogłoszona podczas ceremonii wręczenia nagród prowadzonej przez komisarza Hahna, która odbędzie się 31 marca 2014 r. w Brukseli. Szczegółowe informacje na temat projektów realizowanych przez finalistów można znaleźć w broszurze dostępnej w witrynie internetowej konkursu RegioStars.

► WIĘCEJ INFORMACJI

Konkurs RegioStars

http://ec.europa.eu/regional_policy/projects/regiostars/regiostars_en.cfm

Open Days 2013

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2013/index.cfm

▶ WASZYM ZDANIEM

OPINIE ZAINTERESOWANYCH STRON NA TEMAT POLITYKI SPÓJNOŚCI NA LATA 2014-2020

Panorama czeka na Państwa komentarze!

„Waszym zdaniem” to dział magazynu *Panorama*, w którym czytelnicy mogą wyrazić swoją opinię i przekazać informacje zwrotne na temat faktycznych skutków europejskiej polityki regionalnej. W tym wydaniu *Panoramy* zapytano zainteresowane strony ze szczebla lokalnego, regionalnego, krajowego i europejskiego o ich zdanie na temat zreformowanej polityki spójności, a także o związane z nią nadzieje.

Panorama zaprasza do dzielenia się swoimi opiniami w tej kwestii, i to we własnym języku. Zostaną one opublikowane w kolejnych wydaniach magazynu. Aby uzyskać informacje na temat ostatecznych terminów przesyłania opinii oraz inne wytyczne, należy skontaktować się z nami pod adresem regio-panorama@ec.europa.eu

▶ KONFERENCJA PERYFERYJNYCH REGIONÓW NADMORSKICH EUROPY (CPMR) WARUNKI MAKROEKONOMICZNE ŹRÓDŁEM NIEPOKOJĄCYCH SYGNAŁÓW

W uzgodnionym w listopadzie pakiecie polityki spójności wprowadzono szereg pozytywnych innowacji, takich jak kategoria regionów w okresie przejściowym oraz postanowienia dotyczące współpracy. Konferencja CPMR z entuzjazmem przyjęła działania Parlamentu Europejskiego mające na celu usunięcie odwołań łączących politykę spójności z zarządzaniem gospodarką UE oraz zapewnienie ważnych ustępstw, takich jak ograniczenie zawieszenia płatności do maksymalnie 50% w przypadku każdego z odnośnych programów operacyjnych. Warunki makroekonomiczne są dla regionów europejskich źródłem niepokojących sygnałów i będą powodować negatywne skutki w realizacji programów operacyjnych, zwłaszcza w regionach, które najbardziej potrzebują inwestycji w celu zabezpieczenia długoterminowych miejsc pracy.

ANNIKA ANNERBY JANSSON – Przewodnicząca regionu Skłîne (Szwecja) oraz przewodnicząca konferencji CPMR

▶ ORGANIZACJA BUSINESSEUROPE PRZEDSIĘBIORSTWA MOGĄ ODEGRAĆ KLUCZOWĄ ROLE WE WSPIERANIU ROZWOJU REGIONALNEGO

Aby znacznie zwiększyć wpływ polityki regionalnej na wzrost gospodarczy i zatrudnienie, należy koniecznie zadbać o szybkie i skuteczne zwiększenie ukierunkowania tej polityki na wyniki. Ostateczna decyzja, aby zezwolić firmom różnej wielkości na ubieganie się o środki z funduszy regionalnych w kluczowych obszarach, takich jak badania i innowacje, gospodarka niskoemisyjna oraz technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT), oznacza istotny postęp w porównaniu z początkową propozycją, w ramach której określono bardziej restrykcyjne kryteria kwalifikacyjne. Firmy dysponujące wiedzą specjalistyczną i znajomością gospodarek lokalnych mogą odegrać ważną rolę, pomagając regionom w opracowywaniu projektów zapewniających najskuteczniejsze wsparcie dla ich konkurencyjności oraz zrównoważonego rozwoju. Uprozczone procedury i mniejsze obciążenia administracyjne powinny zapewnić większy udział firm w efektywnym wykorzystywaniu funduszy.

MARKUS J. BEYRER – Dyrektor generalny

BUSINESSEUROPE

▶ ZGROMADZENIE REGIONU POŁUDNIOWO-WSCHODNIEGO, IRLANDIA POZYTYWNY WPŁYW NA ŻYCIE LUDZI

Parlament Europejski zatwierdził politykę spójności określając warunki finansowania na następny okres programowania, czyli na lata 2014-2020. Zgromadzenie Regionu Południowo-Wschodniego rozpoczyna trzeci okres programowania jako organ zarządzający europejskimi programami współfinansowanymi. W kolejnym okresie programowania główny nacisk zostanie położony na rzeczywiste i wymierne wyniki. Mam nadzieję, że cele leżące u podstaw tej polityki inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu przełożą się na wyniki, które wywrą pozytywny wpływ na życie ludzi w południowo-wschodnim regionie Irlandii oraz w całej UE. Aby polityka ta odniosła sukces, musi pomagać w tworzeniu warunków wspierających wzrost zatrudnienia. Moim zdaniem jest to największe wyzwanie, z którym musimy się obecnie zmierzyć w UE. Wiele mówi się o uproszczeniu procesu i zwiększeniu jego atrakcyjności dla beneficjentów – ten problem jest wciąż aktualny, a jego rozwiązanie musi stanowić jeden z głównych celów polityki wdrożeniowej.

DERVILLE BRENNAN – Zgromadzenie Regionu Południowo-Wschodniego

SOUTHERN & EASTERN
Regional Assembly
Promoting Our Region

PRIME MINISTER'S OFFICE
HUNGARY

▶ KANCELARIA PREMIERA, WĘGRY PRIORYTETOWE, UKIERUNKOWANE INWESTYCJE W BADANIA, INNOWACJE I MŚP

Członkostwo Węgier w UE jest ściśle powiązane z tysiącletnią historią tego kraju. Kluczowym stymulatorem naszej gospodarki jest sukces strefy euro. W wyniku efektywnego wykorzystywania środków finansowania z UE Węgry są po wielu latach znów na ścieżce wzrostu, która m.in. dzięki polityce spójności opiera się na solidnych podstawach. Dlatego z radością przyjmuję reformę zatwierdzoną ostatnio przez instytucje UE, w ramach której określono priorytety strategii „Europa 2020”. Główne jej elementy, takie jak koncentracja tematyczna oraz większe skupienie na wynikach, stanowią klucz do sukcesu. Moim zdaniem największe znaczenie ma przeznaczanie funduszy UE na priorytety takie jak badania, innowacje i MŚP, które zajmują wysoką pozycję również w programie działania Węgier. Dlatego w ciągu następnych 7 lat Węgry przeznaczą 60% środków z UE na rozwój gospodarczy. Uważam, że zapewnienie i utrzymanie równowagi we wdrażaniu tej najnowszej reformy przyczyni się do dalszego zrównoważonego rozwoju Węgier.

NÁNDOR CSEPREGHY – Wicesekretarz stanu

▶ EUROPEJSKA IZBA FRANCUSKICH WŁADZ LOKALNYCH (MEPLF) KLUCZOWE ZNACZENIE MA WSPIERANIE LOKALNYCH PROJEKTÓW ROZWOJOWYCH

W czasach kryzysu europejskie wsparcie dla lokalnych projektów rozwojowych ma znaczenie absolutnie podstawowe, nie tylko z punktu widzenia przywracania wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, ale także w kontekście ochrony spójności społecznej i terytorialnej. MEPLF była i jest zdecydowanym orędownikiem ambitnej polityki spójności na lata 2014-2020 i z radością odnotowuje wzrost wsparcia dla regionów w okresie przejściowym i obszarów zagrożonych recesją gospodarczą. MEPLF cieszy się z potwierdzenia, że Europejski Fundusz Społeczny będzie nadal stanowić trzon polityki spójności, a także z wyraźniejszego wyodrębnienia wymiaru miejskiego, co zapewni lokalnym zainteresowanym stronom nowe możliwości realizacji zintegrowanych strategii dotyczących poszczególnych obszarów. W wieczór wyborów europejskich trzeba będzie koniecznie pokazać naszym współobywatelom, że Europa na bieżąco angażuje się w sprawy dotyczące naszych terenów.

MICHEL DESTOT – Przewodniczący MEPLF, przewodniczący Stowarzyszenia Burmistrzów Dużych Miast Francji

▶ POLIS – SIEĆ MIAST I REGIONÓW EUROPEJSKICH DZIAŁAJĄCA NA RZECZ INNOWACYJNYCH ROZWIĄZAŃ TRANSPORTOWYCH
 KLUCZOWE ZNACZENIE ZRÓWNOWAŻONYCH I EFEKTYWNYCH SYSTEMÓW TRANSPORTOWYCH

Polis z radością odnotowuje wzrost zaangażowania w kwestie transportu miejskiego. Fundusze spójności mają podstawowe znaczenie dla dużych obszarów Europy i powinny nadal odgrywać ważną rolę w rozwoju infrastruktury transportu, tak aby kraje, którym przyznaje się coraz mniej środków, mogły ze znacznym wyprzedzeniem przygotować się do korzystania w przyszłości ze zróżnicowanych, innowacyjnych form finansowania. Polis z radością przyjmuje również lepsze powiązania z innymi instrumentami UE, takimi jak „Horyzont 2020”. Koordynacja między programami mogłaby naprawdę skuteczniej wspierać wdrażanie wyników badań. Analiza polityki spójności na lata 2007-2013 wykazała, że istnieje raczej niewielka liczba projektów związanych z transportem multimodalnym. Mamy nadzieję, że nowe ramy pozwolą to zmienić i położyć większy nacisk nie tylko na rozwiązania w zakresie transportu multimodalnego, ale ogólnie w zakresie transportu miejskiego, gdyż zrównoważony rozwój obszarów miejskich i rozwój regionalny wymagają efektywnych systemów transportowych. Jest to niezbędne, aby umożliwić dalszy rozwój gospodarczy miast i regionów europejskich. Polis ma nadzieję, że nowy instrument „Łącząc Europę” zaoferuje możliwości realizacji projektów z zakresu zrównoważonego transportu na rzecz miast i regionów.

SYLVAIN HAON – Sekretarz generalny

LATVIAN ASSOCIATION OF LOCAL AND REGIONAL GOVERNMENTS

▶ ŁOTEWSKIE STOWARZYSZENIE WŁADZ LOKALNYCH I REGIONALNYCH (LPS)
 STYMULOWANIE WZROSTU GOSPODARCZEGO I TWORZENIA MIEJSC PRACY WSPÓLNYM CELEM

Łotewskie władze lokalne i stowarzyszenie LPS były zaangażowane w opracowywanie dokumentów dotyczących konsultacji i programowania, zachęcając rząd krajowy do uwzględnienia interesów i wymagań instytucji lokalnych. Poprosiliśmy o bardziej skoncentrowane wykorzystywanie unijnych funduszy strukturalnych w kolejnych siedmiu latach, aby zapewnić nie tylko dobre wskaźniki statystyczne naszego kraju, ale także zwiększenie dobrobytu każdego z obywateli Łotwy. Jest to zgodne z celem polityki spójności dotyczącym zmniejszenia dysproporcji gospodarczych, społecznych i terytorialnych, a dążenia do tego celu nie należy zakłócać. Uważamy jednak, że Komisja Europejska nie zrozumiała potrzeby dalszego inwestowania w poprawę infrastruktury drogowej na Łotwie. Jesteśmy przekonani, że zrównoważone, znaczne inwestycje w tę infrastrukturę stanowią warunek wstępny zapewnienia wzrostu gospodarczego i nowych miejsc pracy.

ANDRIS JAUNSLEINIS – Przewodniczący Łotewskiego Stowarzyszenia Władz Lokalnych i Regionalnych i szef łotewskiej delegacji do Komitetu Regionów

▶ SZWEDZKIE STOWARZYSZENIE WŁADZ I REGIONÓW LOKALNYCH (SALAR)
 SILNA I ZRÓWNOWAŻONA NOWA POLITYKA SPÓJNOŚCI

Polityka spójności i jej instrumenty finansowe wiele znaczą dla szwedzkich regionów i gmin. Silne samorządy w Szwecji zadbały o zdecydowane poparcie dla polityki spójności na szczeblu regionalnym, zarówno w obecnym, jak i – jak sądzę – w nadchodzącym okresie programowania. Opinia publiczna w Szwecji bardzo sprzyja nadaniu wysokiego priorytetu działaniom na rzecz zwalczania zmian klimatu. Dlatego istnieje silne poparcie dla przeznaczenia określonej części środków na inwestycje w obszarach efektywności energetycznej i technik niskoemisyjnych. Uważam unijną politykę spójności za właściwie zrównoważoną, gdyż uwzględnia aspekty środowiskowe, gospodarcze i społeczne. Jednocześnie jest skoncentrowana na zaspokajaniu potrzeby wzrostu gospodarczego i dobrobytu naszych regionów europejskich. Bez polityki spójności prace nad rozwojem regionalnym byłyby bardziej skoncentrowane na potrzebach własnych, z pominięciem możliwości i korzyści globalnych istotnych dla rozwoju i dalszego rozkwitu Europy. Dlatego cieszę się ogromnie, widząc, że znów mamy silną politykę spójności korzystną dla wszystkich regionów UE.

ANDERS KNAPE – Prezes Szwedzkiego Stowarzyszenia Władz i Regionów Lokalnych (SALAR)

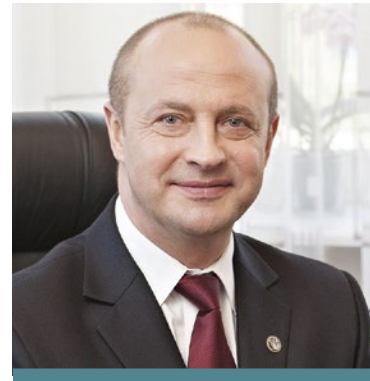

Swedish Association of Local Authorities and Regions

►STOWARZYSZENIE WŁADZ LOKALNYCH NA LITWIE ZBLIŻENIE REGIONÓW EUROPEJSKICH DO SIEBIE REZULTATEM NOWEJ, LEPSZEJ POLITYKI SPÓJNOŚCI

Obecna nowa perspektywa finansowa będzie dla Litwy już trzecią z kolei i jestem dumny, mogąc zauważyć, że umowa w sprawie długo oczekiwanej reformy polityki spójności na lata 2014–2020 została ostatecznie uzgodniona podczas naszej prezydentury. Polityka ta i zawarte w niej innowacje zapewniają dodatkowe instrumenty dla gmin i regionów. Wymóg przeznaczenia części środków z EFRR na działania realizowane bezpośrednio przez władze szczebla niższego niż krajowy zaowocuje poprawą współpracy przy wyborze i wdrażaniu projektów oraz podwyższeniem ich jakości. Wysoko oceniamy również kodeks postępowania, który staje się właśnie obowiązkowy, gdyż zapewni on jeszcze wyższą jakość wdrażania zasady współpracy. Jestem również przekonany, że uproszczone zasady projektowania i wdrażania kierowanych przez społeczność lokalnych strategii rozwojowych oraz wprowadzenie zintegrowanych inwestycji terytorialnych wzmocni skoordynowane podejście do rozwoju terytorialnego.

RIČARDAS MALINAUSKAS – Prezes

ASSOCIATION OF LOCAL AUTHORITIES
IN LITHUANIA

ESPON

►ESPON – EUROPEJSKA SIEĆ OBSERWACJI ROZWOJU TERYTORIALNEGO I SPÓJNOŚCI TERYTORIALNEJ

LOKALNE PODEJŚCIE DO ROZWOJU REGIONÓW I MIAST MOŻE ROZKWITAĆ

Silniejszy nacisk na podejście terytorialne i rozwój obszarów miejskich może wywołać efekt synergii i zapewnić korzyści gospodarce europejskiej. Zintegrowane inwestycje terytorialne oraz kierowany przez społeczność rozwój lokalny to nowe ważne narzędzia w tym wymiarze. Jednak przyszłe polityki, strategie i projekty prowadzące do inwestycji muszą być oparte na realiach, czyli na analizie porównawczej regionów i miast w kontekście europejskim. Pomoże to w podjęciu rozsądnych decyzji, inteligentnym wydatkowaniu funduszy i osiągnięciu widocznych wyników. Nowy program ESPON 2020 odegra w ramach polityki spójności na lata 2014–2020 rolę szczególną jako źródło takich właśnie rzeczywistych danych porównawczych. Zapewni dostęp do paneuropejskich analiz porównawczych na potrzeby polityki spójności i programów, oferując dane, wskaźniki i analizy na temat europejskich trendów, struktur i perspektyw terytorialnych oraz wpływu polityk. Głównym celem jest szybkie przekazywanie wiedzy zainteresowanym stronom na szczeblach europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. Mam nadzieję, że realizatorzy programów dobrze wykorzystają dostępne analizy i że pomogą one w aktywnym kreowaniu pomysłów stymulujących rozwój, wzrost gospodarczy i zatrudnienie.

PETER MEHLBYE – Dyrektor jednostki koordynacyjnej sieci ESPON

►SZLEZWIK-HOLSZTYN, NIEMCY

NOWE PRIORYTETY DLA RZĄDU KRAJU ZWIĄZKOWEGO SZLEZWIK-HOLSZTYN

EFRR jest bardzo ważny dla promowania rozwoju gospodarczego w Szlezwiku-Holsztynie. Z uwagi na mniejszą dostępność środków finansowania od roku 2014 musimy zadbać o jasne sformułowanie priorytetów, aby poprawić strukturę gospodarczą naszego kraju związkowego. Celem nowego programu operacyjnego jest sfinansowanie większej niż w przeszłości liczby projektów gwarantujących oddziaływanie strukturalne o wymiarze ogólnokrajowym. Z uwagi na zmniejszoną wysokość środków finansowania z EFRR, wynoszącą około 271 mln EUR, będziemy również stymulować nasz regionalny potencjał innowacyjny w badaniach i działaniach rozwojowych, a także pobudzać konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw. Innym priorytetem w naszych działaniach finansowanych z EFRR będzie wspieranie przejścia na nowe technologie energetyczne – ważnym elementem tego programu jest promowanie gospodarki niskoemisyjnej poprzez rozwój gospodarki i infrastruktury przyjaznej środowisku. W ciągu następnych kilku lat chcielibyśmy wykorzystać możliwości finansowania z EFRR, aby zapewnić dalszy rozwój Szlezwiku-Holsztyna i jego inteligentny, trwały wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu.

REINHARD MEYER – Minister ds. gospodarki, zatrudnienia, transportu i technologii, Szlezwik-Holsztyn

SH
Schleswig-Holstein
Der echte Norden

▶ ZGROMADZENIE REGIONÓW EUROPY (AER)
WŁAŚCIWE PRIORYTETY INWESTYCYJNE

Mimo zmniejszonego i rozczarującego budżetu regiony Europy wiele oczekują od nowej generacji funduszy strukturalnych na lata 2014-2020, dzięki którym będą mogły stawić czoła kryzysowi i jednocześnie inwestować w przyszłość. W tym kontekście nadanie wysokiego priorytetu zatrudnieniu ludzi młodych, pobudzaniu innowacyjności MŚP, inteligentnej specjalizacji i zielonej gospodarce to posunięcie bardzo słuszne. Polityka spójności to głównie polityka rozwoju terytorialnego, która musi być prowadzona przez regiony i na rzecz regionów. Dlatego AER będzie się ściśle trzymać zasady współpracy w określaniu przeznaczenia i wydatkowaniu funduszy. Zachęcamy regiony do wbudowania w ich programy realizowane ze środków EFS działań sprzyjających mobilności, a w programy realizowane ze środków EFS i EFRR (art. 87.3.d) – działań pobudzających współpracę terytorialną. AER będzie w roku 2014 kontynuować swoje cykle informacyjne, zarówno strukturalne, jak i tematyczne, w tym dotyczące zdrowia, wsparcia dla MŚP oraz kształcenia.

HANDE ÖZSAN BOZATLI – Prezes AER

▶ TILLVÄXTVERKET – SZWEDZKA AGENCJA DS. WZROSTU
GOSPODARCZEGO I ROZWOJU REGIONALNEGO
GOSPODARKA NISKOEMISYJNA JAKO WARUNEK ZRÓWNOWAŻONEGO
WZROSTU GOSPODARCZEGO

Mam nadzieję, że inwestycje ze środków UE podejmowane w Szwecji w ciągu kilku następnych lat przyspieszą przejście na gospodarkę niskoemisyjną, co jest konieczne zarówno dla naszego klimatu, jak i dla zrównoważonego wzrostu gospodarczego. W okresie 2007-2013 projekty realizowane w ramach szwedzkich programów finansowanych z EFRR dotyczyły już zwiększania efektywności energetycznej oraz rozwoju gospodarki niskoemisyjnej. W nadchodzącym okresie programowania – dzięki jeszcze większej koncentracji programów na tych priorytetach – tendencja ta nadal się utrzyma. Mam też nadzieję, że osiągniemy w Szwecji jeszcze lepsze efekty w zakresie komercyjnego wykorzystania wyników naszych badań i innowacji, dzięki czemu szwedzkie regiony i firmy osiągną wyższy poziom zrównoważonego wzrostu gospodarczego.

BIRGITTA RHODIN – Specjalista ds. komunikacji

**TILLVÄXT
VERKET**

▶ STOWARZYSZENIE WŁADZ LOKALNYCH (LGA) ANGLII I WALII,
WIELKA BRYTANIA
ZINTEGROWANA REALIZACJA PROJEKTÓW
NA NAJNIŻSZYM SZCZEBLU

Większe wymagania dotyczące partnerskiej współpracy organów centralnych i lokalnych stanowią skuteczny bodziec dla władz lokalnych, które chcą brać czynny udział w formułowaniu i realizacji programów w następnej turze. To jest coś, na co naciskaliśmy już podczas realizacji programu z lat 2000-2006. Pozwoli to efektywniej dostosować fundusze do rzeczywistych potrzeb obszarów lokalnych. Wprowadzono też pewne obiecujące nowe instrumenty, które pozwolą udostępniać tym obszarom, na najniższym szczeblu, różne środki finansowania w sposób bardziej zintegrowany. Występują jednak pewne problemy ze skłonieniem niektórych rządów do przyjęcia takiego podejścia, gdyż ministerstwa obawiają się, że tworzenie pul funduszy spowoduje komplikacje w zarządzaniu finansami i w ich kontroli. Istnieje też potrzeba uproszczenia procesów na najniższym szczeblu. Powinno być możliwe złożenie jednego wniosku projektowego dotyczącego np. środków z EFRR i EFS. A na przykład w ramach projektu budowlanego powinno być możliwe również szkolenie pracowników budowlanych.

DOMINIC ROWLES – Doradca UE (ds. polityki spójności), LGA

socialplatform

► PLATFORMA SPOŁECZNA

POLITYKA SPÓJNOŚCI POZWOLI ZWALCZAĆ UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE

W obliczu rosnącego ubóstwa, wykluczenia społecznego i bezrobocia fundusze spójności szybko stają się najważniejszym instrumentem finansowym pobudzającym rozwój społeczny i gospodarczy UE. Wdrażanie nowego pakietu oferuje pewne interesujące możliwości dla sektora społecznego i polityk społecznych, nawet jeśli mogłyby być ambitniejsze. Co najważniejsze ciepło przyjęto „zasadę współpracy”, która obejmuje organizacje społeczeństwa obywatelskiego. Wykorzystanie wiedzy i doświadczeń tych organizacji dodatkowo wzmocni rolę funduszy w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Przeznaczenie na ten cel 23,1% Europejskiego Funduszu Społecznego zapewni włączenie społeczne wszystkich ludzi, a nie tylko tych przydatnych na rynku pracy – ma to znaczenie krytyczne, jeśli wiemy, że niektóre osoby nigdy nie wejdą na rynek pracy, a inne potrzebują specyficznego wsparcia. Mamy też nadzieję, że promowanie w pakiecie stałego, wysokiej jakości zatrudnienia pozwoli osiągnąć pewne postępy na drodze do obniżenia wskaźnika ubogich pracujących oraz miejsc pracy niskiej jakości. Jesteśmy też bardzo zadowoleni z faktu, że utrzymano ważne warunki *ex-ante*.

HEATHER ROY – Prezes Platformy Społecznej

► RADA GMIN I REGIONÓW EUROPY

ZNACZENIE PODSTAWOWE MA ZAANGAŻOWANIE WŁADZ LOKALNYCH I REGIONALNYCH

Przyjęcie nowego pakietu spójności to z pewnością krok we właściwym kierunku. Pozwoli to naszym gminom i regionom negocjować, opierając się na stabilnych ramach prawnych, kwestie inwestycji w priorytetowych obszarach (badania i innowacje, przejście na gospodarkę niskoemisyjną oraz włączenie społeczne), które mają kluczowe znaczenie dla rozwoju naszych społeczeństw. Aby polityka ta odniosła sukces, konieczne jest zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w opracowywanie koncepcji, wdrażanie i monitorowanie realizacji programów poprzez powoływanie mieszanych grup zadaniowych, łączących na przykład przedstawicieli różnych szczebli władz, partnerów społeczno-gospodarczych oraz społeczeństwa obywatelskiego. Niestety, zgodnie z wynikami badań, które przeprowadziliśmy w 2013 r. wspólnie z naszymi organizacjami członkowskimi, zaledwie jedna trzecia uczestniczących w ankiecie krajów UE określiła swoje priorytety finansowe we współpracy z gminami i regionami. W efekcie monitorowanie stosowania zasady współpracy ma z punktu widzenia Rady Gmin i Regionów Europy nadal podstawowe znaczenie. W związku z tym prosimy Komisję Europejską o opublikowanie dokładnej listy aktów delegowanych, w ramach których przyjęto tę zasadę, aby umożliwić nawiązywanie tego typu współpracy od chwili obecnej.

MARLÈNE SIMÉON – Dyrektor ds. polityki, polityka spójności i terytorialna, społeczeństwo informacyjne i e-administracja

► LITEWSKA PREZYDENCJA RADY UE

NOWE ŚRODKI ZAPEWNIAJĄCE WIĘKSZĄ EFEKTYWNOŚĆ INWESTYCJI

Reforma polityki spójności na lata 2014-2020 została ostatecznie uzgodniona. Debata rozpoczęła się w październiku 2011 r., co oznacza, że sfinalizowanie tych trudnych negocjacji, trwających przez 5 kolejnych prezydencji Rady, zajęło ponad dwa lata. W ramach reformy wprowadzono wiele ważnych elementów, które mają zapewnić wzrost efektywności inwestycji. Wzmocnione programowanie strategiczne powinno zapewnić większy efekt synergii i lepszą koordynację różnych instrumentów finansowania. Dzięki większej koncentracji tematycznej inwestycji na kluczowych priorytetach UE wkład polityki spójności w realizację celów strategii „Europa 2020” powinien stać się bardziej widoczny. Stosowanie warunków *ex-ante* będzie wymagało zadbania o to, aby inwestycje były podejmowane w strategicznie i prawnie przygotowanym środowisku, natomiast dopracowane wymagania co do kontroli skuteczności realizowanych programów powinny zachęcać do formułowania realistycznych, ale jednocześnie ambitnych celów. Państwa członkowskie i Komisja koncentrują teraz swoje działania na finalizacji nowej generacji dokumentów dotyczących programowania, zapewniających praktyczne wdrożenie elementów wprowadzonych w ramach reformy.

DARIUS TRAKELIS – Przewodniczący Grupy roboczej Rady UE ds. środków strukturalnych, litewska prezydencja Rady (druga połowa 2013 r.)

▶ KOMITET REGIONÓW

POLITYKA SPÓJNOŚCI POBUDZA WSPÓŁPRACĘ I SOLIDARNOŚĆ

Zweryfikowana i zreformowana polityka spójności na lata 2014-2020, opracowana z uwzględnieniem doświadczeń z minionego okresu, to dokument na miarę swoich czasów. Obecnie ludzie oczekują na wzrost gospodarczy i miejsca pracy, a więc polityka spójności – jako filar solidarności i budżetu inwestycyjnego – ma teraz do odegrania kluczową rolę w tym zakresie. To dobrze, że nasze działania opierają się obecnie na silniejszych podstawach strategicznych i że należy się głównie koncentrować na programach operacyjnych, które mają zagwarantować osiągnięcie wymiernych i trwałych rezultatów. Dzięki temu istnieją znacznie większe szanse na osiągnięcie celów strategii „Europa 2020” i ludzie będą mogli lepiej zrozumieć, jakie dodatkowe korzyści zapewnia im Unia Europejska. Niemniej ważne jest to, że kładzie się teraz znacznie większy nacisk na współpracę i, po raz pierwszy, na konieczność stosowania „wielopoziomowego systemu rządzenia”. Oznacza to, że aktywnie podjąć swoje obowiązki oraz współpracować na tej bazie będą mogły wszystkie szczeble zarządzania – lokalny, regionalny, krajowy i europejski. Nie tylko w teorii, ale także w praktyce, w ramach umów o współpracy, jak również w rzeczywistości, w ramach programów operacyjnych.

LUC VAN DEN BRANDE – Wiceprzewodniczący Komitetu Regionów, specjalny doradca komisarza Hahna ds. polityki spójności i strategii „Europa 2020”, ze szczególnym uwzględnieniem zarządzania na wielu szczeblach

EUROPEAN UNION

Committee of the Regions

▶ REGION WALENCJI, HISZPANIA

REFORMA DOTYCZY TRZECH OBSZARÓW STRATEGICZNYCH

Nowe podejście zaprezentowane w ramach polityki spójności na lata 2014-2020 jest wynikiem długiego i żmudnego procesu negocjacji na różnych szczeblach. Region Walencji, uczestniczący w tych negocjacjach wraz z innymi regionami Europy, może również liczyć na korzyści zapewniane przez tę reformę, która intensyfikuje jego działania w trzech strategicznych obszarach wytyczających politykę dla naszego regionu. Po pierwsze, we wszystkich funduszach kładziemy nacisk na innowacje jako katalizator konkurencyjności, mając na celu dążenie do rzeczywistego globalnego rozwoju. W Walencji ten punkt jest szczególnie ceniony, gdyż w naszych sektorach strategicznych zachęcamy do działań promujących prace badawczo-rozwojowe. Po drugie, w nowym okresie ważne jest promowanie zatrudnienia, dlatego zwiększono środki finansowe przyznane na ten cel. Za kluczowy uważamy też trzeci główny cel, czyli zwalczanie ubóstwa. Tą chorobą społeczną dotknięte są miliony Europejczyków i jest ona szczególnie dotkliwa w tych krajach, które w największym stopniu padły ofiarą kryzysu gospodarczego. Łączenie działań ukierunkowanych na rozwiązanie tego problemu jest teraz szczególnie ważne i nasze regiony chcą dołączyć do walki mającej na celu wyeliminowanie tego zjawiska.

JUAN VIESCA – Dyrektor generalny ds. funduszy i projektów europejskich, rząd Walencji

**WYRAŻ
SWOJĄ OPINIĘ**

regio-panorama@ec.europa.eu

Zreformowana polityka spójności w Europie

Główna polityka inwestycyjna, mająca na celu zwiększenie zatrudnienia i wzrost gospodarczy

Reformy uzgodnione na lata 2014-2020 mają na celu **maksymalnie zwiększyć** wpływ dostępnych **środków finansowania z UE**.

Łączny budżet UE na lata 2014-2020

1 082 mld EUR

67,5%

Inne polityki UE, rolnictwo, badania, zewnętrzne itd.

730,2 mld EUR

32,5%

Środki finansowania z polityki spójności

351,8 mld EUR

UDOSTĘPNIANE Z 3 FUNDUSZY

1

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

2

EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

3

FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

Strategia „Europa 2020” w skrócie

DZIESIĘCIOLETNIA STRATEGIA WZROSTU GOSPODARCZEGO UE

Ma zapewnić wzrost gospodarczy, który:

Jest **INTELIGENTNY** dzięki inwestycjom w kształcenie, badania i działalność innowacyjną

Jest **ZRÓWNOWAŻONY** dzięki przejściu na gospodarkę niskoemisyjną

SPRZYJA WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU dzięki naciskowi na tworzenie miejsc pracy i zmniejszenie ubóstwa

ŚRODKI FINANSOWANIA Z POLITYKI SPÓJNOŚCI:
351,8 mld EUR

OCZEKIWANY WKŁAD Z KRAJOWYCH ŚRODKÓW PUBLICZNYCH I PRYWATNYCH

PRAWDOPODOBNY WPŁYW POLITYKI SPÓJNOŚCI:
ponad 500 mld EUR

SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU

Inteligentny
zrównoważony
wzrost gospodarczy

Polityka spójności sprzyja realizacji celów strategii „Europa 2020”

KONCENTRACJA NA INWESTYCJACH

11 CELÓW TEMATYCZNYCH UŁATWIAJĄCYCH OSIĄGNIĘCIE CELÓW STRATEGII „EUROPA 2020”

Badania i innowacje

Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym

Lepsze kształcenie, szkolenia

Technologie informacyjno-komunikacyjne

Ochrona środowiska i efektywna gospodarka zasobami

Włączenie społeczne

Konkurencyjność MŚP

Zrównoważony transport

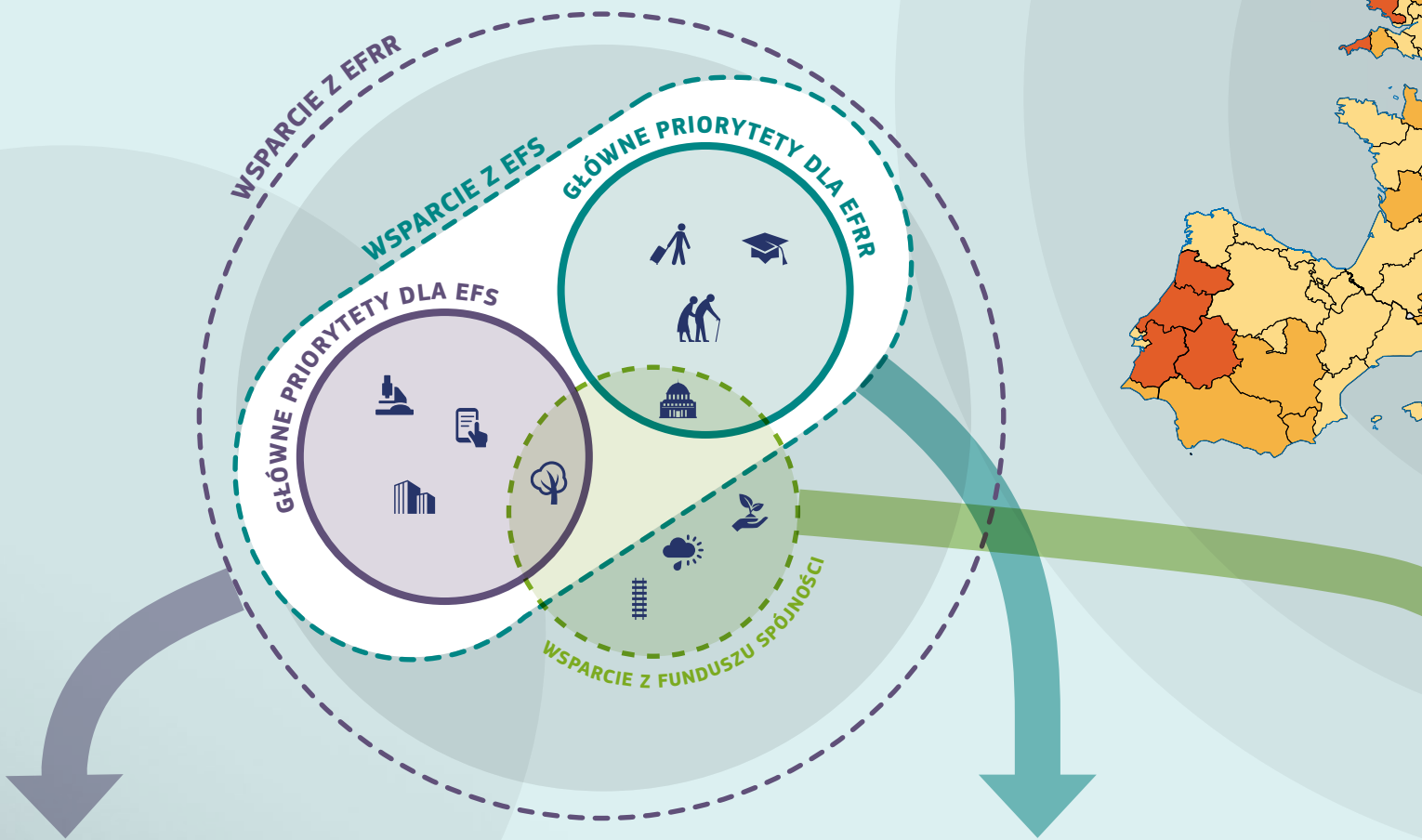
Lepsza administracja publiczna

Gospodarka niskoemisyjna

Zatrudnienie i mobilność

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Koncentracja na co najmniej 2 z 4 głównych priorytetów oraz dodatkowy przydział środków na gospodarkę niskoemisyjną

REGIONY SŁABIEJ ROZWIŃIĘTE

12% 50%

REGIONY W OKRESIE PRZEJŚCIOWYM

15% 60%

REGIONY LEPIEJ ROZWIŃIĘTE

20% 80%

EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Koncentracja na maksymalnie 5 priorytetach inwestycyjnych związanych z celami tematycznymi

60%

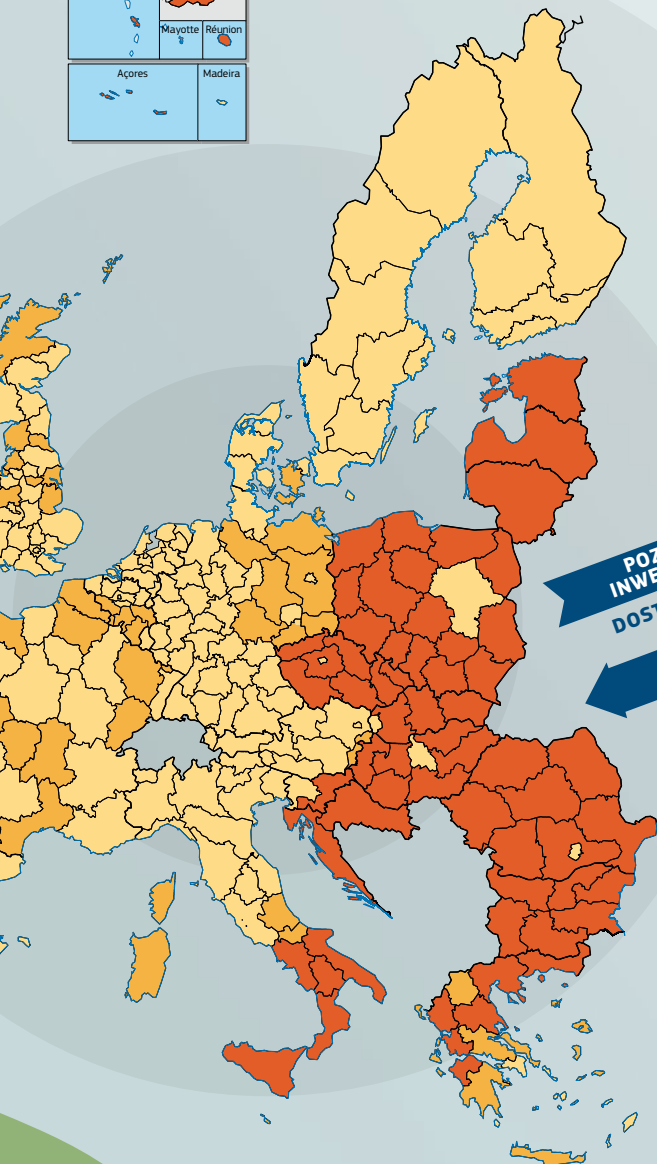
70%

80%

Koncentracja w każdym kraju na promowaniu włączenia społecznego i zwalczaniu ubóstwa oraz wszelkich form dyskryminacji

20%

KORZYŚCI DLA WSZYSTKICH REGIONÓW UE

**182,2
mld EUR**

dla regionów słabiej rozwiniętych
PKB < 75% średniej w krajach UE-27

27% ludności UE

**35,4
mld EUR**

dla regionów w okresie przejściowym
PKB 75-90% średniej w krajach UE-27

12% ludności UE

**54,3
mld EUR**

dla regionów lepiej rozwiniętych
PKB > 90% średniej w krajach UE-27

61% ludności UE

POZIOM
INWESTYCJI
DOSTOSOWANY
DO
POZIOMU
ROZWOJU

ŁĄCZNA WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW FINANSOWANIA Z POLITYKI SPÓJNOŚCI NA LATA 2014-2020 (351,8 mld EUR)

1,6 mld EUR
Dodatkowy przydział dla
regionów najbardziej oddalonych
i słabo zaludnionych

1,2 mld EUR
Pomoc techniczna

3,2 mld EUR
Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (dodatkowo)

0,4 mld EUR
Innowacyjne działania miejskie

10,2 mld EUR
Europejska współpraca terytorialna

63,3 mld EUR
Fundusz Spójności

54,3 mld EUR
Regiony lepiej
rozwinęte

35,4
mld EUR
Regiony
w okresie
przejściowym

182,2 mld EUR
Regiony słabiej
rozwinęte

FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

Inwestycje są skoncentrowane na transeuropejskich sieciach transportowych i ochronie środowiska w Bułgarii i Chorwacji, na Cyprze, w Czechach, Estonii i Grecji, na Litwie, Łotwie i Malcie, w Polsce, Portugalii, Rosji, na Słowacji i w Słowenii oraz na Węgrzech.

NOWOŚCI W LATACH 2014-2020

WIĘKSZA KONCENTRACJA NA WYNIKACH

**REZERWA NA WYKONANIE
W WYSOKOŚCI 6%
ROZDZIELANA W ROKU 2019**

WARUNKI*, KTÓRYCH SPEŁNIENIE JEST WYMAGANE PRZED PRZYZNANIEM ŚRODKÓW

INWESTYCJE

- Zgodność z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska
- Systemy zamówień publicznych
- Podstawowe połączenia transportowe
- Reformy przyjazne firmom
- Strategie „inteligentnej specjalizacji”

*Zależnie od wybranych celów tematycznych

WSPÓLNE ZASADY

UPROSZCZENIE

Wspólny zestaw zasad dla wszystkich europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych

Jaśniejsze zasady kwalifikacji

Większy zakres wykorzystania technologii cyfrowych (e-spójność)

Bardziej skonkretyzowane wymagania dotyczące raportów

Uproszczone zasady rozliczeń

Programy wielofunduszowe

Specjalne mapy wizualne pomagają zrozumieć istotę historii opowiedzanych przez ludzi.

► LEPSZA I EFEKTYWNIJSZA KOMUNIKACJA

WAŻNIEJSZA ROLA KOMUNIKACJI W POLITYCE SPÓJNOŚCI NA LATA 2014-2020

Polityka spójności to instrument służący do wdrażania polityki regionalnej i polityki zatrudnienia UE, na który składają się Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Spójności oraz Europejski Fundusz Społeczny. Budżet polityki spójności na lata 2014-2020 wynosi niemal 352 mld EUR, co stanowi około jednej trzeciej całego budżetu Unii Europejskiej. Jednak obywatele Europy nie zawsze są świadomi wpływu tej polityki na ich lokalne społeczności.

Paneuropejskie badanie opinii publicznej „Flash Eurobarometer” ⁽¹⁾ (zob. ramka na stronie 30), przeprowadzone we wrześniu 2013 r. we wszystkich krajach UE w celu określenia poziomu świadomości obywateli na temat unijnej polityki regionalnej oraz postrzegania przez nich tej polityki, jasno wykazało, że poziom tej świadomości w poszczególnych państwach członkowskich i regionach UE znacznie się różni. Mimo że informowanie o osiągnięciach unijnej polityki spójności stanowi obecnie ważny element zakresu obowiązków instytucji zarządzających i beneficjentów nadzorujących realizację programów oraz projektów, jeszcze więcej uwagi należy poświęcać efektywnemu informowaniu o polityce spójności UE w okresie finansowania 2014-2020.

Dyrekcja Generalna Komisji Europejskiej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej podjęła szereg konkretnych działań, aby zapewnić lepszy wgląd w unijną politykę spójności. Należy do nich zewnętrzna ocena pt. „Dobre praktyki w informowaniu na temat polityki regionalnej UE na lata 2007-2013 i dalsze”.

Wyniki tego badania wykorzystano podczas konferencji, która odbyła się w Brukseli w dniach 9-10 grudnia 2013 r., a w której uczestniczyli urzędnicy ze szczebla unijnego, krajowego i regionalnego zaangażowani w informowanie na temat europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. W ramach tej konferencji, noszącej tytuł „Telling the Story” (Opowiem Ci historię), położono większy nacisk na prezentowanie bardziej konkretnych przykładów skutecznych działań lokalnych oraz wywieranego przez nie pozytywnego wpływu, gdyż jest to najskuteczniejsza metoda zmiany postrzegania Unii Europejskiej przez jej obywateli.

Celem tej imprezy było także dostarczenie instytucjom zarządzającym przydatnej wiedzy jeszcze przed ostatecznym sformułowaniem strategii komunikacyjnych programów operacyjnych, co w myśl nowych zasad polityki spójności jest obowiązkowe. Ucząc się na wnioskach z pracy swoich odpowiedników z innych krajów, wymieniając pomysły i nawiązując cenne kontakty, specjaliści ds. komunikacji tworzą wspólnie platformę skuteczniejszego informowania o Europie.

W kontekście przepisów prawnych Komisja podjęła także działania mające na celu jasne określenie i zaktualizowanie istniejących zasad informowania i komunikacji w kwestiach dotyczących polityki spójności.

(1) Raport Flash Eurobarometer: Świadomość polityki regionalnej UE i jej postrzeganie przez obywateli.

▶ DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE INFORMOWANIA O POLITYCE REGIONALNEJ UE

W 2013 r. Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej zleciła dokonanie oceny systemu informowania o polityce regionalnej UE, aby zidentyfikować dobre praktyki w państwach członkowskich oraz dokonać przeglądu własnego podejścia do komunikacji.

Badaniami źródłowymi objęto wszystkie państwa członkowskie, natomiast szczegółowe prace w terenie przeprowadzono w ośmiu krajach: w Estonii, we Francji, w Hiszpanii, Niemczech, Polsce i Szwecji oraz na Węgrzech i we Włoszech.

W celu zidentyfikowania przykładów dobrych praktyk zastosowano między innymi następujące kluczowe kryteria:

- ▶ stosowanie jasnego i prostego języka;
- ▶ innowacyjny, atrakcyjny wizualnie i/lub prosty w realizacji projekt;
- ▶ dobry dostęp do mediów i/lub odbiorców docelowych;
- ▶ jasne przedstawienie roli UE oraz respektowanie zasad zapewniania wglądu w informacje.

W wyniku oceny zidentyfikowano dobre praktyki w wielu różnych obszarach, np.:

- ▶ konkurs fotografii billboardowej w Estonii, powtórzony z dobrym skutkiem przez inne państwa członkowskie;
- ▶ kwiz telewizyjny na temat Europy z udziałem klas szkolnych z Andaluzji (Hiszpania);
- ▶ kolorowa broszura na temat polityki spójności dostarczona do wszystkich gospodarstw domowych w Saksonii (Niemcy);
- ▶ krótkie filmy informacyjne w Polsce i Brandenburgii (Niemcy);

▶ „TELLING THE STORY” INFORMOWANIE O EUROPEJSKICH FUNDUSZACH STRUKTURALNYCH I INWESTYCYJNYCH NA LATA 2014-2020

Konferencja pt. „Telling the Story” (Opowiem Ci historię) to jedyne w swoim rodzaju zgromadzenie specjalistów ds. komunikacji ze szczebli regionalnego, krajowego i europejskiego.

W konferencji tej po raz pierwszy wzięli udział specjaliści ds. komunikacji odpowiedzialni za pięć unijnych funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Europejski Fundusz Rozwoju

Kwiz telewizyjny na temat Europy zorganizowany w Andaluzji.

- ▶ innowacyjna kampania z wykorzystaniem instalacji artystycznych na temat konkretnego wpływu funduszy regionalnych UE na Węgrzech;
- ▶ doroczne dni otwarte projektów we Francji i w Holandii.

Zadaniem instytucji zarządzających nadal pozostaje przezwyciężanie obserwowanego braku zainteresowania ze strony społeczeństwa, a także mediów. Wyszukiwanie i opowiadanie ciekawych historii o projektach interesujących na szczeblu lokalnym, regionalnym lub nawet krajowym to wspólne wyzwanie, któremu muszą sprostać wszystkie podmioty odpowiedzialne za informowanie o polityce regionalnej.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

Zarejestruj się na platformie RegioNetwork i uzyskaj dostęp do pełnej wersji raportu:
<http://bit.ly/1fpMQ5s>

Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki). Ucząc się na doświadczeniach swoich odpowiedników z innych krajów, odpowiedzialnych za różne fundusze, uczestnicy konferencji zapoznawali się z efektywniejszymi sposobami komunikowania się między sobą, w szczególności poprzez wymianę pomysłów, stosowanie najlepszych procedur oraz nawiązywanie i utrzymywanie cennych kontaktów.

Główny przekaz imprezy to zachęcanie uczestników do przedstawiania konkretnych przykładów skutecznych działań lokalnych oraz wywieranie przez nie pozytywnego wpływu, ponieważ jest to najskuteczniejsza metoda zmiany postrzegania Unii Europejskiej przez jej obywateli.

W ramach obrad zastosowano innowacyjny sposób ilustrowania tych pozytywnych historii, prezentując ich najważniejsze elementy w formie wizualnej.

Opowiadanie historii – autorka Jung Chang opowiada swoją poruszającą historię.

W imprezie wzięło udział ponad 800 uczestników ze wszystkich 28 krajów UE, co ożywiło współpracę między urzędnikami ze szczebli unijnego, krajowego i regionalnego, którzy są zaangażowani w informowanie o europejskich funduszach strukturalnych i inwestycyjnych. Pozwoliło to stworzyć solidne podstawy pod strategię komunikacji, które będą stosowane w trakcie realizacji programów finansowanych z funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w okresie programowania 2014-2020.

Oprócz specjalistów ds. komunikacji z władz krajowych i regionalnych w konferencji uczestniczyli także szefowie instytucji zarządzających, dziennikarze, przedstawiciele zainteresowanych organizacji, sieci unijne, takie jak Europe Direct, specjaliści ds. komunikacji pracujący na rzecz Komisji Europejskiej w Brukseli oraz w przedstawicielstwach krajowych Komisji, a także reprezentanci innych instytucji UE.

Program konferencji, przedstawione w jej ramach prezentacje, a także wizualną ilustrację obrad, łącznie z referencjami uczestników, można znaleźć w witrynie internetowej Inforegio.

► WIĘCEJ INFORMACJI

<http://ec.europa.eu/telling-the-story>

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/telling-the-story/visual_en.cfm

► NOWE ZASADY INFORMOWANIA O POLITYCE SPÓJNOŚCI NA LATA 2014-2020

Komunikacja ma w ramach nowego rozporządzenia znacznie wyższy priorytet, uznano bowiem, że sukces projektów lokalnych to najefektywniejszy sposób popularyzacji działań UE i wynikających z nich korzyści.

Nowe wymagania prawne dotyczące informowania i komunikacji nt. polityki spójności zostały sformułowane w ścisłej współpracy z siecią INFORM gromadzącą specjalistów ds. komunikacji ze wszystkich państw członkowskich UE. Wymagania te nakładają na instytucje zarządzające i komisje ds. monitorowania programów wysoki poziom odpowiedzialności w tym zakresie.

Instytucje zarządzające i beneficjenci muszą przy tym wziąć pod uwagę następujące kluczowe aspekty:

► Spotkania inauguracyjne poszczególnych programów

Dla każdego programu państwo członkowskie lub instytucja zarządzająca musi zorganizować spotkanie inauguracyjne (i później co roku jedną dużą akcją informacyjną), adresowane do jak najszerszej gamy mediów.

► Siedmioletnia strategia komunikacji

W ciągu sześciu miesięcy po uruchomieniu odnośnych programów operacyjnych komisje monitorujące muszą dla każdego z nich przyjąć siedmioletnią strategię komunikacji (lub wspólną strategię obejmującą kilka takich programów). Raz do roku komisja monitorująca musi dokonać przeglądu postępów we wdrażaniu tych programów oraz planowanych działań komunikacyjnych.

▶Nowa witryna internetowa lub portal na temat polityki spójności

Państwa członkowskie muszą uruchomić jedną krajową witrynę internetową lub portal, które zapewnią dostęp do wszystkich programów operacyjnych finansowanych z EFRR, EFS i Funduszu Spójności, w tym także do listy planowanych działań operacyjnych.

▶Lista działań operacyjnych

Lista działań operacyjnych musi zawierać informacje na temat wszystkich projektów. Należy ją przygotować w formie arkusza kalkulacyjnego lub w formacie XML, aby umożliwić wyszukiwanie, szeregowanie i eksportowanie. Z uwagi na przepisy o ochronie danych należy jednak utajnić imiona i nazwiska osób fizycznych, które są beneficjentami programów. Lista taka musi być aktualizowana przez państwo członkowskie lub instytucję zarządzającą co najmniej raz na 6 miesięcy.

▶Krajowi specjaliści ds. informacyjno-komunikacyjnych

Każde państwo członkowskie musi wyznaczyć krajowego specjalistę ds. informacyjno-komunikacyjnych, który będzie odpowiedzialny za utworzenie i aktualizację krajowej witryny internetowej lub portalu dotyczącego polityki spójności i który będzie koordynować działania komunikacyjne dotyczące jednego lub kilku funduszy, w tym krajowych sieci komunikacyjnych.

▶Specjalista ds. komunikacji

Dla każdego programu należy powołać specjalistę ds. komunikacji (może to być ta sama osoba dla kilku programów).

▶Billboardy, tablice informacyjne, plakaty i witryny internetowe

W przypadku działań operacyjnych (infrastruktura lub inne prace) finansowanych z EFRR lub Funduszu Spójności, na które przeznaczono ze środków finansowania publicznego ponad 500 tys. EUR, w trakcie realizacji projektu należy zainstalować billboardy tymczasowe, a po zakończeniu prac – stałe tablice informacyjne. W przypadku projektów dofinansowywanych kwotą poniżej 500 tys. EUR należy przy wejściu do budynku beneficjenta wyeksponować plakat (co najmniej w formacie A3). Każdy beneficjent dysponujący działającą witryną internetową musi poinformować w niej opinię publiczną o danej operacji, jej celach i rezultatach, a także o wsparciu otrzymanym ze środków UE.

▶WIĘCEJ INFORMACJI

Sieć INFORM
http://ec.europa.eu/regional_policy/informing/networking/index_en.cfm
 Rozporządzenie
<http://europa.eu/!Gy78UT>

▷BADANIE EUROBAROMETRU

ŚWIADOMOŚĆ POLITYKI REGIONALNEJ UE I JEJ POSTRZEGANIE PRZEZ OBYWATELI

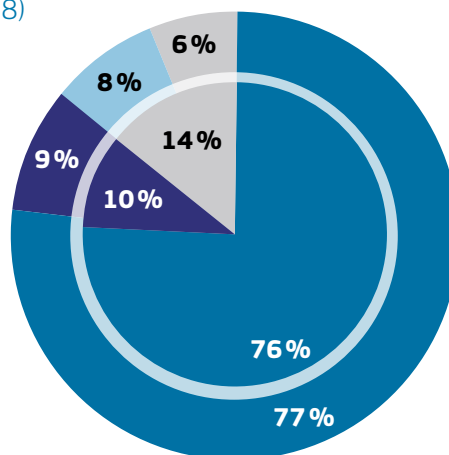
Badanie przeprowadzono w 28 państwach członkowskich UE, w dniach 23-25 września 2013 r. Wzięło w nim udział 28 065 respondentów z różnych grup społecznych i demograficznych, a jego wyniki porównano z wynikami podobnej ankiety przeprowadzonej w czerwcu 2010 r.

Ponad trzy czwarte osób znających inwestycje prowadzone w swojej okolicy było przekonanych, że współfinansowane projekty wywierają pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy i społeczny danego regionu lub miasta.

Ogólny poziom świadomości nt. polityki regionalnej pozostał na poziomie 34%, czyli tak samo jak w badaniu z roku 2010. Poziom tej świadomości był najwyższy w Polsce (80%), która wyprzedziła Litwę i Czechy (67%).

PONAD TRZY CZWARTE (77%) RESPONDENTÓW, KTÓRZY SŁYSZELI O PROJEKTACH WSPÓLFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UE, TWIERDZI, ŻE PROJEKTY TE WYWIERAJĄ POZYTYWNY WPŁYW. WSKAŹNIK TEN OD CZERWCA 2010 R. NIECO WZRÓSŁ (+ 1%).

(UE-28)

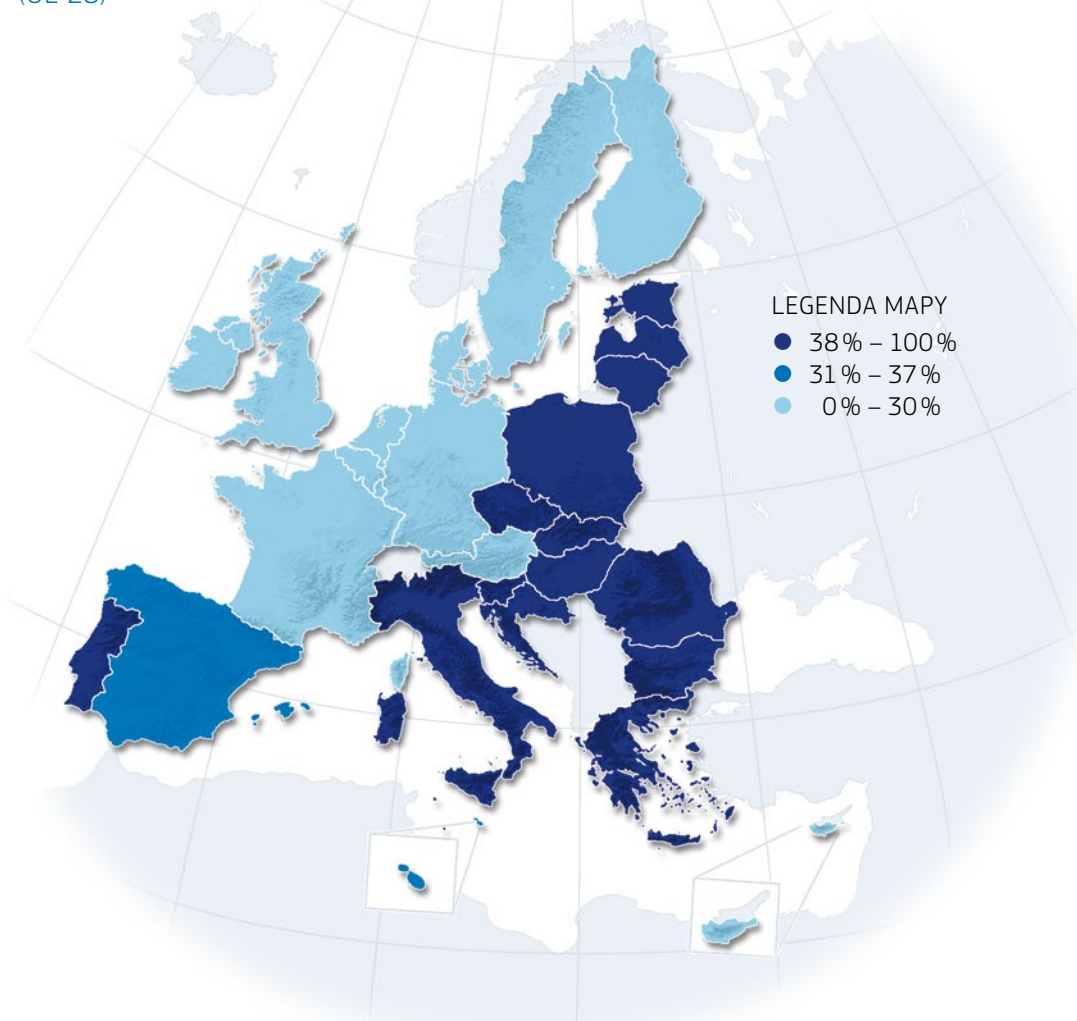

- Pozytywny
- Negatywny
- Brak wpływu
- Nie wiem

Wewnętrzny wykres kołowy: FL298 czerwiec 2010 r.
 Zewnętrzny wykres kołowy: FL384 wrzesień 2013 r.

	PL	80%
	LT	67%
	CZ	67%
	LV	65%
	SK	65%
	HU	62%
	BG	62%
	SI	60%
	EE	53%
	PT	51%
	IT	48%
	RO	46%
	HR	39%
	EL	38%
	MT	35%
	EU	34%
	ES	33%
	FR	28%
	IE	27%
	LU	27%
	CY	24%
	FI	24%
	SE	23%
	BE	17%
	AT	16%
	DE	15%
	NL	15%
	DK	13%
	UK	10%

POZIOM ŚWIADOMOŚCI W KWESTII EUROPEJSKIEGO WSPARCIA FINANSOWEGO DLA REGIONÓW I MIAST MIEŃCI SIĘ W ZAKRESIE OD 80% W POLSCE DO 10% W WIELKIEJ BRYTANII. (UE-28)

Pozytywny wpływ

Istnieje silne powiązanie pomiędzy tym, czy dany kraj kwalifikuje się do korzystania z funduszy regionalnych UE, a poziomem świadomości na temat współfinansowania projektów przez UE. Odnotowano też silne powiązanie pomiędzy osobistymi korzyściami z projektu finansowanego ze środków UE a dostrzeganiem pozytywnego wpływu tego typu projektów.

Ogólnie rzecz biorąc, podstawowym źródłem informacji o projektach współfinansowanych w ramach polityki regionalnej UE pozostaje telewizja, choć w krajach takich jak Niemcy czy Finlandia główną rolę odgrywa prasa lokalna i regionalna. W Irlandii i na Węgrzech za najważniejsze podstawowe źródło informacji uznano billboardy. Natomiast z Internetu wiedzę na ten temat najczęściej czerpią osoby młode, w wieku od 15 do 24 lat.

Większość ludzi (52%) uważa, że UE powinna inwestować we wszystkie należące do niej regiony, podczas gdy 42% twierdzi, że powinna inwestować tylko w regiony uboższe. To znaczna zmiana w porównaniu z czerwcem 2010 r., gdy więcej osób uważało, że UE powinna inwestować tylko w regiony uboższe (49%), a nie we wszystkie (47%).

W raporcie podkreślono konieczność informowania obywateli o realizacji projektów i osiągniętych celach nie tylko przez Komisję Europejską, ale równolegle również przez instytucje zarządzające i beneficjentów polityki regionalnej UE. Zwrócono też uwagę na korzyści płynące z tego typu komunikacji.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

Raport Flash Eurobarometer:

http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_384_en.pdf

▶ KLUCZOWA ROLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO W REFORMIE POLITYKI SPÓJNOŚCI

PUNKTY ZWROTNE W PRACACH NAD POLITYKĄ SPÓJNOŚCI NA LATA 2014-2020

Członek Parlamentu Europejskiego Danuta Hübner przewodnicząca Komisji Rozwoju Regionalnego Parlamentu Europejskiego.

Z chwilą wejścia w życie traktatu lizbońskiego w 2009 r. Parlament Europejski po raz pierwszy stał się współustawodawcą polityki spójności. Członkowie Komisji Rozwoju Regionalnego Parlamentu Europejskiego (REGI) odegrali kluczową rolę w opracowywaniu nowego rozporządzenia. Komisja zajęła zdecydowane stanowisko, aby zapewnić koncentrację polityki spójności na wynikach, a także, planując realizację celów UE, uwzględnić potrzeby lokalne, regionalne i krajowe.

PANORAMA ROZMAWIA Z CZŁOŁOWYMI CZŁONKAMI KOMISJI ROZWOJU REGIONALNEGO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (REGI) NA TEMAT KSZTAŁTOWANIA NOWEGO PAKIETU USTAWODAWCZEGO.

– Zob. strony 34-35 ▶

W JAKIM STOPNIU UWZGLĘDNIONO WKŁAD EUROPEJSKICH ORGANIZACJI REGIONALNYCH?

Europejskie organizacje lokalne i regionalne odegrały ważną rolę podczas całego, trwającego w sumie dwa i pół roku procesu, zarówno w fazie poprzedzającej prace ustawodawcze, jak i w ich trakcie. Organizacje te przyczyniły się do realizacji tych prac poprzez przedstawienie komisji REGI dokumentów i prezentacji wyrażających ich stanowisko, utrzymywały też bardzo owocne relacje z przewodniczącą komisji oraz ze sprawozdawcami. Ich opinie zostały przez komisję wzięte pod uwagę w pełnym wymiarze. Te zainteresowane strony są ważnym źródłem informacji dla Parlamentu Europejskiego, a możliwość zapoznania się z ich opiniami i komentarzami ma ogromne znaczenie.

„Rozpoczynamy tę debatę jako pełnoprawny współustawodawca, starając się przesunąć punkt ciężkości polityki spójności ze stabilizacji w kierunku wzrostu gospodarczego” – powiedziała w październiku 2011 r. przewodnicząca Komisji Rozwoju Regionalnego Parlamentu Europejskiego Danuta Hübner, otwierając międzyparlamentarne spotkanie z członkami Parlamentu Europejskiego, ich krajowymi odpowiednikami, Komisją Europejską oraz Radą Ministrów.

W komisji REGI oraz Komisji ds. Zatrudnienia i Spraw Społecznych (EMPL) wyznaczono siedmiu sprawozdawców odpowiedzialnych za nadzorowanie złożonych negocjacji, które miały być prowadzone w ciągu dwóch kolejnych lat. Dwóch „głównych sprawozdawców”, Lambert van Nistelrooij (EPP, Holandia) i Constanze Krehl (S&D, Niemcy), pomogło zadbać o polityczne wsparcie tych dwóch największych ugrupowań politycznych.

- ▶ Poprzedzający prace ustawodawcze dialog polityczny między Parlamentem Europejskim a Komisją Europejską miał miejsce przed październikiem 2011 r. Pomogło to w wyjaśnieniu najważniejszych kwestii politycznych oraz ułatwiło dyskusję na szczeblu politycznym. Powołano „Grupę roboczą ds. przyszłej polityki spójności” jako główne nieformalne forum dyskusyjne Parlamentu w kwestiach tej polityki. Zaowocowało to wieloma spotkaniami, konsultacjami i posiedzeniami publicznymi zaangażowanych stron, takich jak organizacje pozarządowe, społeczeństwo obywatelskie, organizacje regionalne itd. Taka otwarta procedura pomogła uwzględnić poglądy różnych stron.
- ▶ W lipcu 2012 r. Parlament Europejski uzgodnił swoje stanowisko negocjacyjne w sprawie propozycji pakietu ustawodawczego dotyczącego reformy. Do wniosków ustawodawczych Komisji zgłoszono ponad 3000 poprawek.

▶ Doszło do rozmów „trójstronnych” pomiędzy Parlamentem, Radą i Komisją. Aby osiągnąć porozumienie w kwestii projektu rozporządzeń, trzeba było zorganizować około 100 spotkań.

▶ W listopadzie 2013 r. Komisja Rozwoju Regionalnego Parlamentu Europejskiego osiągnęła docelowe porozumienie, a Rada utorowała drogę do przyjęcia w terminie polityki inwestycyjnej dla regionów UE, w ramach której przewidziano wydatkowanie na inwestycje 351,8 mld EUR.

Danuta Hübner, która od 2012 r. przewodniczyła wszystkim spotkaniom negocjacyjnym z Radą, powiedziała: „Po ponad roku negocjacji z Radą i Komisją byliśmy w stanie zaakceptować reformę polityki regionalnej UE, w ramach której skoncentrowano inwestycje na najważniejszych obszarach związanych ze wzrostem gospodarczym i zatrudnieniem, określonych w strategii „Europa 2020”, poprzez wspólny zestaw zasad dotyczących wszystkich funduszy UE, co zapewniło znaczne uproszczenie procedur”.

Co jeszcze pozostało do zrobienia?

Parlament Europejski musi teraz, poprzez swoje kompetentne komisje, zająć stanowisko w kwestii aktów delegowanych. Komisja Europejska przyjęła już pierwszy i jeden z najważniejszych z nich, a mianowicie Europejski kodeks postępowania w zakresie współpracy, w którym określono warunki angażowania partnerów w przygotowywanie i wdrażanie umów o współpracy i programów na lata 2014-2020.

Sekretariat komisji REGI Parlamentu Europejskiego uczestniczy w spotkaniach przygotowawczych ekspertów i jest w stałym kontakcie z DG ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej.

Jaka jest rola Parlamentu Europejskiego we wdrażaniu polityki?

Jedną z najważniejszych funkcji Parlamentu Europejskiego jest kontrola, głównie poprzez komisje parlamentarne, które nadzorują wdrażanie polityki. Cechą charakterystyczną polityki spójności jest to, że jest wdrażana w systemie zarządzania dzielonego przez organ europejski, czyli Komisję Europejską, oraz przez państwa członkowskie reprezentowane przez administracje krajowe, regionalne i lokalne. Tak więc kontrola polityki przez Parlament Europejski dotyczy nie tylko Komisji Europejskiej, ale także innych organów – nawet jeśli na mocy traktatu lizbońskiego przed Parlamentem Europejskim odpowiedzialność ponosi tylko Komisja Europejska. Usprawnienie tej kontroli i oceny polityki w takim szerszym kontekście stanowi więc wyzwanie dla komisji REGI.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

<http://www.europarl.europa.eu/committees/pl/regi/home.html>

▶ WSPIERANIE WYMIARU SPOŁECZNEGO POLITYKI SPÓJNOŚCI

CONSTANZE KREHL

Członek parlamentu Europejskiego, Grupa Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów, Członek Komitetu Rozwoju Regionalnego (współsprawozdawca rozporządzenia w sprawie przepisów wspólnych)

▶Skuteczne negocjacje

Jestem zadowolona z ogólnego wyniku negocjacji związanych z nowym rozporządzeniem. Wymagało to dwóch lat ciężkiej pracy – nie tylko opracowania tych 3000 poprawek, ale także setek spotkań z moim współsprawozdawcą Lambertem van Nistelrooijem i zespołem negocjacyjnym Parlamentu Europejskiego, a także ponad 90 spotkań trójstronnych z Radą i Komisją. Oczywiście są kwestie, które rozstrzygnięto inaczej, niżbym chciała, i co do których różne instytucje nie zawsze były zgodne. Jednak to, co uzgodniliśmy, stanowi rozsądny kompromis, który pozwoli ukształtować skuteczną i nowoczesną politykę spójności na siedem kolejnych lat.

▶Warunki makroekonomiczne

Dwie kontrowersyjne kwestie, które trzeba było rozstrzygnąć podczas negocjacji, to warunki makroekonomiczne i rezerwa na wykonanie. Jako socjaldemokratka, zawsze występowałam przeciwko mechanizmom makroekonomicznym w polityce spójności i z uporem walczyłam o ich wyeliminowanie z rozporządzenia. Jednak Komisja i Rada nie poparły naszego stanowiska, więc mechanizmy te nadal występują w rozporządzeniu. Udało nam się natomiast znacznie osłabić sformułowania zawarte w tym artykule, co daje mi nadzieję, że mechanizm ten nie zostanie nigdy zastosowany. Regiony nie powinny ponosić winy za niewydolność fiskalną państwa członkowskiego.

Koncepcja rezerwy na wykonanie w swej istocie nie jest zła, ale problem tkwi w tym, jak będzie się ją realizować w praktyce. Czy projekty będą wciąż wystarczająco innowacyjne i pomysłowe, czy też standardy ulegną obniżeniu, aby tylko osiągnąć określone cele i uzyskać dostęp do rezerwy na wykonanie? Ponadto, z mojego punktu widzenia, rezerwa na wykonanie to subtelne posunięcie Rady mające na celu zaoszczędzenie pieniędzy do końca okresu programowania i nie mogę tego popierać.

▶Pobudzanie gospodarki

W czasach kryzysu gospodarczego i finansowego polityka spójności stanowi jeden z najefektywniejszych instrumentów UE służących do pobudzania gospodarki, zabezpieczania zrównoważonego rozwoju oraz wspierania badań i innowacji. Regiony najciężiej dotknięte kryzysem będą także nadal korzystać z większej stawki współfinansowania, co pozwoli przyspieszyć ich wzrost gospodarczy i zwiększyć zatrudnienie. Podobnie jak w ubiegłych latach, w największym stopniu z dofinansowania wciąż będą korzystać słabiej rozwinięte regiony UE – na ich potrzeby przeznaczono ponad 182 mld EUR.

▶Wsparcie dla celów społecznych

W ramach nowego rozporządzenia zapewniliśmy przeznaczenie wystarczających środków inwestycyjnych na kwestie społeczne. Z Europejskim Funduszem Społecznym są związane cztery spośród priorytetów tematycznych: wspieranie trwałego, wysokiej jakości zatrudnienia, promowanie włączenia społecznego, inwestowanie w kształcenie oraz zwiększanie możliwości instytucjonalnych. Ponadto w nowym rozporządzeniu wprowadziliśmy stały wskaźnik kwotowy związany z EFS – na ten fundusz trzeba przeznaczyć 23,1% globalnych zasobów. Oznacza to ogromny wzrost dla wielu państw członkowskich, co zapewnia właściwy poziom wsparcia dla wymiaru społecznego polityki spójności.

▶ STRATEGIA INWESTYCYJNA UKIERUNKOWANA NA PRZEKSZTAŁCENIE GOSPODARKI EUROPEJSKIEJ

LAMBERT VAN NISTELROOIJ

Członek parlamentu Europejskiego, Grupa Europejskiej Partii Ludowej (Chrześcijańscy Demokraci), Członek Komitetu Rozwoju Regionalnego (współsprawozdawca rozporządzenia w sprawie przepisów wspólnych)

▶Radykalna zmiana podejścia

Nowe rozporządzenie i leżąca u jego podstaw dalekosiężna strategia oznaczają niemal rewolucję w sposobie wdrażania polityki spójności. Skłonienie państw członkowskich do zrozumienia nowego sposobu postępowania oraz dostosowania się do niego stanowiło poważne wyzwanie.

Byliśmy zdeterminowani, aby nie dopuścić do podobnego jak kiedyś obrotu spraw. Przed otrzymaniem pieniędzy trzeba będzie spełnić pewne warunki wstępne. Środki powinny być efektywnie inwestowane w obszary, które są zgodne z globalnym planem ożywienia gospodarki europejskiej. Dzięki twardym negocjacjom z państwami członkowskimi w ramach spotkań trójstronnych naciskaliśmy na utrzymanie właściwego kierunku strategii.

▶„Biznesplan” dla Europy

Polityka spójności stanowi teraz główną strategię inwestycyjną Europy. Wchodzi w skład czegoś, co można nazwać biznesplanem, który ma zapewnić zarówno rozwój potencjału regionów, jak i ponownie przekształcić Europę w wiodącą siłę gospodarczą na arenie światowej.

Ważną część tej strategii stanowi „inteligentna specjalizacja”. Udostępniamy fundusze, aby pomóc regionom rozwijać się w strategicznych obszarach, co przyniesie korzyści zarówno im, jak i całej Europie. Dzięki temu będą one mogły korzystać z podstawowych umiejętności uzupełniających dostępnych w innych regionach. Postrzegam to jako swego rodzaju „drogę do doskonałości”, gdyż nowe regiony będą mogły rozwijać swój potencjał, aby wznieść się na poziom zajmowany przez bardziej zaawansowane obszary Europy.

▶Koncentracja na uzgodnionych priorytetach

Koncentracja tematyczna polega tak naprawdę na uwytkleniu tych obszarów, w które Europa musi zainwestować i w których powinna się wybić, aby odzyskać swoją pozycję na świecie. Nowe podejście będzie wpierało inwestycje w infrastrukturę badań i innowacji oraz zdobywania wiedzy, stanowiącą solidną podstawę dla przyszłej konkurencyjności i tworzenia miejsc pracy. Zdefiniowaliśmy obszary, w które Europa musi inwestować. Państwa członkowskie mogą wybrać spośród nich swoje priorytety.

▶Większy efekt synergii między funduszami

Głównym wyzwaniem w nadchodzących latach będzie dążenie do osiągnięcia lepszego współdziałania pięciu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz funduszy badawczo-rozwojowych. To nowe podejście jest nam potrzebne, ponieważ pozwoli wydobyć niewykorzystany jeszcze potencjał tkwiący w tzw. nowych państwach członkowskich.

Ramy strategiczne umożliwiają korzystanie podczas realizacji projektów ze środków pochodzących z różnych funduszy. Zapewnia to zintegrowane podejście oraz skuteczność wdrażania polityki. Wspólne postanowienia związane z planowaniem i programowaniem strategicznym oraz wspólna lista celów tematycznych torują drogę do wspólnych celów strategii „Europa 2020”.

Dysponujemy teraz „rozporządzeniem wyjściowym” dla instrumentów polityk strukturalnych i inwestycyjnych, które są powiązane z celami strategii „Europa 2020”. Oznacza to znaczny krok naprzód w kierunku większej spójności, większego wpływu i lepszego wglądu w postępy na najniższym szczeblu w skali całej Europy. A dzięki umowom o współpracy i programom operacyjnym państwa członkowskie i ich regiony przejmują odpowiedzialność za swoją strategię i zobowiązują się do jej właściwej realizacji.

▶ NA NAJLEPSZEJ DRODZE DO UDOSTĘPNIENIA FUNDUSZY

UMOWY O WSPÓŁPRACY I PROGRAMY OPERACYJNE ZACZYNAJĄ NABIERAĆ KSZTAŁTÓW

Rolnik i właściciel turbiny wiatrowej w Akademii Energii na wyspie Samsø (Dania), która jest centralnym punktem badań nad odnawialnymi i zrównoważonymi źródłami energii oraz głównym źródłem informacji na ten temat.

Pakiet ustawodawczy dotyczący polityki spójności został już uzgodniony i wszedł w życie, dlatego w centrum zainteresowania znalazło się teraz zatwierdzenie i wdrożenie umów o współpracy oraz programów operacyjnych. Wiele państw członkowskich ma formalnie przesłać projekt swojej umowy o współpracy już w lutym. Umowy te muszą być zgodne z celami UE w zakresie wzrostu gospodarczego oraz ze strategią „Europa 2020”.

Znaczne zaawansowanie przygotowań

Podjęto już wiele działań, aby przyspieszyć przygotowywanie umów o współpracy i programów operacyjnych. W czerwcu 2012 r. Komisja Europejska zaprosiła państwa członkowskie do udziału w nieformalnym dialogu na temat kolejnego okresu programowania. W kolejnych miesiącach 2012 r. Komisja przesłała wszystkim państwom członkowskim dokumenty ze swoim stanowiskiem na temat potrzeb rozwojowych i priorytetów finansowania z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w poszczególnych krajach.

Ten nieformalny proces wdrożono z myślą o tym, aby zapewnić rozpoczęcie inwestycji we wzrost gospodarczy oraz zwiększenie konkurencyjności i zatrudnienia w regionach już od samego początku nowego okresu.

Państwa członkowskie w pełni wykorzystały ten nieformalny dialog, a wiele z nich przesało swoje propozycje umów o współpracy w celu ich starannego przeanalizowania przez ekspertów Komisji. Autorom przekazano nieformalne obserwacje na temat tych projektów, a w wielu przypadkach również na temat proponowanych programów operacyjnych.

Prace wielu państw członkowskich nad umowami o współpracy są już znacznie zaawansowane i Komisja oczekuje, że będzie je mogła szybko przyjąć, torując tym samym drogę do terminowego rozpoczęcia inwestycji na najniższym szczeblu.

Warunek szybkiego przyjęcia umów o współpracy – ich pełniejsze dostosowanie do strategii „Europa 2020”

Priorytety umów o współpracy muszą być ściśle dostosowane do celów strategii „Europa 2020” w zakresie inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Wszystkie państwa członkowskie muszą zrozumieć potrzebę koncentracji środków na kluczowych obszarach wzrostu gospodarczego, aby uniknąć rozproszenia funduszy na zbyt wiele celów. Zreformowana polityka spójności na lata 2014-2020 idzie także w parze z ogólną koordynacją polityki gospodarczej UE, która jest monitorowana w trakcie całego procesu europejskiego semestru.

Aby zapewnić jeszcze lepszą ogólną koordynację polityki, w rozporządzeniach przewidziano w okresie 2014-2020 możliwość programowania wielofundusowego. Łączna liczba programów operacyjnych zmniejszy się dzięki temu z 363 do 311, z czego jedną trzecią będą stanowić programy wielofundusowe. Odpowiednie służby Komisji współpracują ściśle z państwami członkowskimi, aby jeszcze bardziej ułatwić wdrażanie wspólnego podejścia.

Innowacyjność myślenia

Pod hasłem inteligentnego wzrostu gospodarczego koncentruje się inwestycje na innowacjach i badaniach, agendzie cyfrowej oraz wsparciu dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Wiele regionów osiągnęło mistrzostwo na polu inteligentnej specjalizacji – regiony te wykorzystują swój potencjał do wspierania transformacji gospodarczej oraz przygotowują swoje regionalne strategie w zakresie badań i innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3), które mogą dotyczyć zarówno innowacji, jak i technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT).

Nadanie priorytetu badaniom i innowacjom, zwłaszcza w badaniach biznesowych, doprowadziło do znacznie większych inwestycji w tym obszarze w porównaniu z poprzednimi okresami programowania. Niektóre państwa członkowskie przedstawiły programy, w których występują wyraźne powiązania pomiędzy gospodarką cyfrową a innowacjami.

Niemal wszystkie państwa członkowskie uważają wzmocnienie konkurencyjności MŚP za centralny element krajowych i regionalnych strategii wzrostu gospodarczego, ale w wielu przypadkach brak im koncentracji na działaniach bardziej zaawansowanych, które zapewniałyby najbardziej zrównoważony, długofalowy wzrost gospodarczy.

Jednym z największych wąskich gardeł w wielu państwach członkowskich pozostaje finansowanie małych przedsiębiorstw. We wnioskach z posiedzenia Rady Europejskiej, które odbyło się w październiku 2013 r., znalazło się stwierdzenie, że „negocjacje dotyczące programowania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych powinny zostać wykorzystane do znacznego zwiększenia w latach 2014-2014 łącznego wsparcia UE z tych funduszy dla opartych na dźwigni instrumentów finansowych dla MŚP, natomiast w przypadku krajów, w których warunki pozostają nadal trudne, wsparcie to powinno zostać co najmniej podwojone” – i że trzeba odblokować przepływ kredytów.

Komisja zachęcała państwa członkowskie do oszacowania, jak najlepiej wykorzystać instrumenty finansowe w tym kontekście, opierając się na ocenie *ex-ante*, w ramach której należałoby zidentyfikować niedoskonałości rynku lub nieoptymalne sytuacje inwestycyjne, odpowiednie potrzeby inwestycyjne oraz możliwości udziału sektora prywatnego i wynikające z tego korzyści.

Wsparcie programów z funduszy strukturalnych i inwestycyjnych może przyczynić się do udostępniania instrumentów

„Zdecydowanie uważam, że program to coś więcej niż suma poszczególnych projektów. Program musi przedstawiać jasną wizję strategicznego rozwoju danego regionu w nadchodzących latach. Projekty będą musiały być zgodne z tą wizją.”

KOMISARZ JOHANNES HAHN

finansowych tworzonych na szczeblu krajowym, regionalnym, międzynarodowym lub transgranicznym i zarządzanych bezpośrednio przez samą instytucję zarządzającą albo pod jej nadzorem. Z funduszy tych można także wesprzeć instrumenty finansowe tworzone na szczeblu UE i zarządzane przez Komisję. W rozporządzeniu znalazły się też specjalne postanowienia dotyczące wdrażania dedykowanych instrumentów finansowych łączących fundusze strukturalne i inwestycyjne z innymi źródłami środków z budżetu UE oraz z Europejskiego Banku Inwestycyjnego/Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego (EBI/EIF), z perspektywą stymulowania pożyczek bankowych dla MŚP.

Zielona Europa

Trzy spośród celów tematycznych polityki spójności dotyczą zrównoważonego wzrostu gospodarczego, a mianowicie: wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, promowanie przystosowania do zmiany klimatu oraz zapobieganie ryzyku i zarządzanie nim, a także ochrona środowiska i promowanie efektywnej gospodarki zasobami. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w umowach o współpracy kilku państw członkowskich, w których kwestie energii, zmiany klimatu i ochrony środowiska są ściśle zintegrowane z ogólną strategią wzrostu gospodarczego oraz oceną potrzeb rozwojowych.

Kilka z tych krajów położyło szczególny nacisk na efektywną gospodarkę zasobami albo na odnawialne źródła energii. Niektóre państwa członkowskie połączyły kwestie „inteligentnego” i „ekologicznego wzrostu gospodarczego” poprzez integrację kwestii ochrony środowiska, energii i zmiany klimatu w ramach strategii inteligentnej specjalizacji. Jednak w wielu przypadkach prace nad głównymi kwestiami zrównoważonego rozwoju nie są wystarczająco zaawansowane. Brakuje w nich elementów praktycznych, które zapewniłyby faktyczne wdrożenie w danym kraju aspektów klimatycznych, energetycznych i środowiskowych.

W dziedzinie transportu jest jasne, że niemal wszystkie państwa członkowskie uważają teraz, iż bardziej strategiczne podejście wprowadzone w nowym rozporządzeniu stanowi pozytywny krok naprzód. Koniecznie trzeba będzie jednak

opracować wiarygodne krajowe strategie transportu, z jasnymi mechanizmami koordynacji, które będą stymulować efekt synergii z instrumentem „Łącząc Europę”, w ramach transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T), aby uniknąć dążenia do inwestowania w małe, odizolowane projekty o niewielkim wpływie, dotyczące na przykład dróg lokalnych.

Inwestycje w ludzi

Po raz pierwszy w historii Europejski Fundusz Społeczny będzie mieć minimalny gwarantowany udział w łącznych wydatkach z polityki spójności. Należy koniecznie zadbać o to, aby na szczeblu krajowym respektowano wymóg przeznaczenia 20% środków z tego funduszu na cel tematyczny dotyczący włączenia społecznego.

Można już dostrzec, że w większości państw członkowskich występuje silna koncentracja na celach tematycznych ukierunkowanych na zapewnienie wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Istnieje oczywiste uzasadnienie inwestycji mających na celu zwiększenie poziomów zatrudnienia, zwłaszcza wśród ludzi młodych, kobiet i pracowników w starszym wieku, co pozwoli wesprzeć ograniczanie ubóstwa poprzez aktywne włączenie społeczne, osiąganie celów w zakresie kształcenia oraz inwestowanie w uczenie się przez całe życie.

Ponadto w pewnych obszarach, takich jak zdrowie, jednym z kluczowych wyzwań, którym muszą sprostać państwa członkowskie, jest określenie faktycznych potrzeb w zakresie inwestowania w infrastrukturę. Powinno się to przyczynić do osiągnięcia celu w postaci ograniczenia ubóstwa poprzez zwiększenie dostępu do usług zdrowotnych.

Wsparcie dla Romów oraz innych marginalizowanych społeczności to jeden z ogólnych priorytetów politycznych. Dlatego ważne jest, aby w umowach o współpracy określić, jak odpowiednie fundusze strukturalne i inwestycyjne będą się przyczyniać do zintegrowanego wdrażania czterech celów dotyczących integracji Romów (kształcenie, zatrudnienie, zdrowie i mieszkalnictwo), poprzez działania prowadzone w głównym nurcie lub poprzez jasno sprecyzowane, ale niewyłączne, przydzielanie funduszy.

Większa koncentracja na wynikach

U podstaw orientacji na wyniki leży wyznaczanie jasnych, konkretnych celów programów operacyjnych finansowanych z EFRR, EFS i Funduszu Spójności. W przypadku wielu programów oznacza to radykalną zmianę.

Ograniczona liczba otrzymanych do tej pory projektów programów operacyjnych świadczy o tym, że sformułowanie dobrze zdefiniowanych celów jest trudne. W niektórych programach nie jest jasne, jak inwestycje – zwłaszcza w infrastrukturę społeczną, transport i turystykę – mają się przyczyniać do realizacji celów danego programu. Jednak nieformalne spotkania instytucji odpowiedzialnych za programy oraz

Projekt „Knowledge Practice Laboratory” (Laboratorium wiedzy praktycznej), którego celem jest rozwijanie teorii, narzędzi i praktycznych modeli kształcenia oraz organizacji miejsca pracy, Finlandia.

„Musimy inwestować już teraz i zrobić wszystko, co możemy, aby uniknąć opóźnień w rozpoczęciu realizacji programów. Jednak muszą to być programy wysokiej jakości, z jasną wizją rozwoju. Komisja nie zamierza naciskać na szybkość kosztem jakości.”

KOMISARZ JOHANNES HAHN

Komisji były na ogół konstruktywne i drugie wersje programów okazały się już znacznie doskonalsze.

Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że wymóg ukierunkowania na wyniki jest realny dla wszystkich rodzajów programów, nawet tych bardzo odmiennych pod względem kontekstu i wartości finansowej.

Kolejnym nowym elementem są ramy wykonania. Ramy takie można określić dopiero wtedy, gdy jasna staje się interwencyjna logika programu, jego struktura finansowa oraz wyniki w zakresie realizacji poszczególnych priorytetów. Innymi słowy, ramy wykonania można określić na stosunkowo późnym etapie procesu opracowywania każdego z programów.

Kluczowym wyzwaniem w tym zakresie jest wyznaczenie wymiernych, docelowych i wystarczająco ambitnych wartości wskaźników.

Harmonogram

W tzw. rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów, przyjętym 20 grudnia 2013 r., określono harmonogram przekazywania i wdrażania umów o współpracy i programów operacyjnych.

Każde państwo członkowskie powinno przesłać Komisji swoją umowę o współpracy w ciągu 4 miesięcy od daty wejścia w życie tego rozporządzenia. Natomiast Komisja może przekazywać swoje uwagi do otrzymanej umowy w ciągu trzech miesięcy od daty jej przesłania. Jeśli państwo członkowskie uwzględni odpowiednio uwagi Komisji, powinna ona zatwierdzić umowę nie później niż po upływie 4 miesięcy od daty jej przesłania. Oznacza to, że ogólnie rzecz biorąc, umowy o współpracy mogłyby zostać **zatwierdzone do końca sierpnia 2014 r.**

Państwa członkowskie powinny przesłać swoje programy operacyjne nie później niż w ciągu 3 miesięcy od daty przesłania umowy o współpracy. Komisja może przekazywać swoje uwagi w ciągu 3 miesięcy od daty przesłania programu przez państwo członkowskie. Jeśli państwo członkowskie uwzględni odpowiednio uwagi Komisji, zatwierdzi ona program nie później niż po upływie 6 miesięcy od daty jego przesłania. Oznacza to, że ogólnie rzecz biorąc, programy operacyjne powinny zostać **zatwierdzone nie później niż do końca stycznia 2015 r.**

Komisja nadal ściśle współpracuje z państwami członkowskimi, dążąc do przyjęcia maksymalnej możliwej liczby umów o współpracy i programów operacyjnych jeszcze w ramach mandatu obecnej Komisji, aby umożliwić szybkie rozdzielnie środków inwestycyjnych.

AKTY DELEGOWANE I WYKONAWCZE

Na mocy traktatu lizbońskiego wprowadzono nowy system delegowania na Komisję ograniczonych uprawnień do wprowadzania niewielkich zmian w przepisach przy założeniu, że nie wywierają one wpływu na „trzon” przepisów przyjętych przez Parlament Europejski i Radę. Są to tzw. „akty delegowane” i „akty wykonawcze”. Komisja planowała zgrupować delegowane obowiązki związane z całym pakietem polityki spójności w pięciu aktach delegowanych i opublikować trzy spośród nich jeszcze przed rozpoczęciem przedwyborczej przerwy w obradach Parlamentu Europejskiego (co nastąpi 14 marca, zgodnie z odpowiednim porozumieniem międzyinstytucjonalnym). Jednym z takich aktów delegowanych jest „Europejski kodeks postępowania”.

„Europejski kodeks postępowania – wzmocnione partnerskie podejście do planowania i wydatkowania środków”

W kodeksie sformułowano wspólny zestaw standardów mających usprawnić konsultacje, uczestnictwo i dialog z partnerami podczas planowania, realizacji, monitorowania i oceny projektów finansowanych z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

Państwa członkowskie muszą zacieśnić współpracę między swoimi instytucjami odpowiedzialnymi za wydatkowanie środków z funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz partnerami realizującymi projekty, takimi jak władze regionalne, lokalne i miejskie oraz inne organy publiczne, związki zawodowe, pracodawcy, organizacje pozarządowe i organy odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, równości płci i niedyskryminacji.

Wszystkie państwa członkowskie muszą przestrzegać tych zasad, finalizując prace nad programami finansowania na lata 2014-2020, które zaproponują Komisji.

Kodeks postępowania wejdzie w życie pod warunkiem, że Rada UE i Parlament Europejski nie zgłoszą żadnego sprzeciwu w ciągu dwóch miesięcy od daty jego przyjęcia przez Komisję Europejską (7 stycznia).

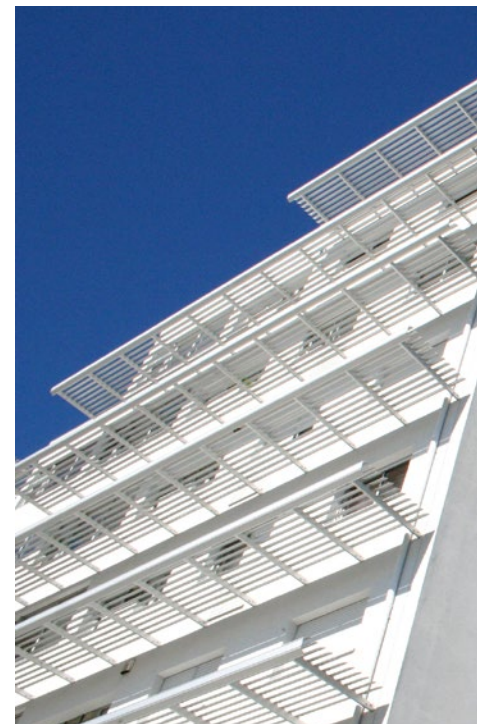
►WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_pl.cfm

▶ DŁUGOFALOWE I SKUMULOWANE OSIĄGNIĘCIA POLITYKI SPÓJNOŚCI

OCENA OD ROKU 1989 DO CHWILI OBECNEJ

Opracowując plany na nowy okres programowania polityki spójności, Komisja Europejska stara się zapewnić również długofalowe korzyści z tej polityki.

Celem przeprowadzonej ostatnio eksperymentalnej oceny było oszacowanie długofalowych i skumulowanych osiągnięć programów finansowanych ze środków polityki spójności w 15 regionach UE od roku 1989 do chwili obecnej. W ramach tej oceny sformułowano także szereg zaleceń dotyczących przyszłych działań rozwojowych, wspierających kierunki polityki na lata 2014-2020.

Ocenę przeprowadziło Centrum Badań Polityki Europejskiej (European Policies Research Centre, EPRC) we współpracy z Londyńską Szkołą Ekonomii (London School of Economics). Ośrodki te opracowały raport końcowy oraz szczegółowe studia przypadków dla każdego z badanych regionów, które opublikowano w witrynie internetowej Inforegio.

Najważniejsze wnioski

- ▶ Zgodnie z powszechnym w tych czasach założeniem, najwcześniejsze strategie programów w regionach słabiej rozwiniętych były skoncentrowane na budowaniu infrastruktury w przekonaniu, że doprowadzi to do wzrostu gospodarczego. W wielu przypadkach osiągnięto znaczną poprawę, jednak miały też miejsce przypadki przeinwestowania oraz braku dbałości o długofalowe podtrzymanie tego korzystnego wpływu. W późniejszych latach – od roku 2000 – zaczęto zwracać większą uwagę na potrzebę inwestowania w kapitał ludzki, innowacje i sektor prywatny.
- ▶ Wiele strategii koncentrowało się na turystyce, a inwestycje infrastrukturalne pomogły regionom w zwiększeniu dochodów z tej branży. Z oceny wynika jednak, że turystyka jako główne źródło wzrostu gospodarczego zazwyczaj nie wystarczy.

- ▶ Wiele regionów inwestowało w spójność społeczną, ale długofalowa trwałość takich inwestycji w przypadku braku wzrostu gospodarczego budzi wątpliwości.
- ▶ Wiele spośród lepiej rozwiniętych regionów miało problemy z korektą strukturalną. We wczesnych latach kilka regionów inwestowało konsekwentnie w tradycyjne przedsiębiorstwa o niskim poziomie kwalifikacji kadr i dopiero w późniejszych okresach programowania zaczęło inwestować w innowacje i kształcenie. Korekty strukturalnej nie da się osiągnąć w trakcie jednego okresu programowania.

Zaspokajanie potrzeb i rozwiązywanie problemów regionalnych w miarę upływu czasu

Pod koniec lat 1980 do głównych problemów wymagających rozwiązania zaliczano zbyt niskie wskaźniki gospodarcze, społeczne i środowiskowe, za niski poziom zaludnienia i peryferyjność, słabą bazę gospodarczą w wyniku przejścia z gospodarki planowanej centralnie oraz ze specjalizacji w rolnictwie i w branżach tradycyjnych, a także skutki braku równowagi w zagospodarowaniu przestrzennym i na rynku pracy.

W miarę upływu czasu niektóre regiony zdołały sprostać tym początkowym wyzwaniom, innym udało się to w mniejszym stopniu. Największą poprawę osiągnięto w dziedzinie infrastruktury podstawowych usług publicznych i transportu, a także świadczenia podstawowych usług publicznych. Spośród różnych problemów najbardziej oporny i odporny na oddziaływanie polityki okazał się niski poziom inwestycji badawczo-rozwojowych w sektorze prywatnym.

Obszar mieszkaniowy Vila d'Este w regionie Norte (Portugalia) został poddany radykalnej modernizacji dzięki środkom finansowania z EFRR. Ulepszenia strukturalne zapewniły poprawę efektywności energetycznej, a remonty podnoszące estetykę tego obszaru sprawiły, że stał się on atrakcyjniejszy zarówno dla mieszkańców, jak i gości.

REGIONY PODDANE OCENIE

Słabiej rozwinięte:

Saksonia-Anhalt (Niemcy), Dytiki Hellada (Grecja), Galicja (Hiszpania), Andaluzja (Hiszpania), Kampania (Włochy), Norte (Portugalia)

Słabiej rozwinięte w 1989 r., ale teraz należące do lepiej rozwiniętych:

Irlandia, Nord-Pas de Calais (Francja), Basilicata (Włochy), Burgenland (Austria), Algarve (Portugalia), Itä-Suomi (Finlandia)

Lepiej rozwinięte:

Nadrenia Północna-Westfalia (Niemcy), Akwitania (FR), Północno-Wschodnia Anglia (Wielka Brytania)

Niektóre regiony zdecydowały, że pod koniec lat 1980 należało przede wszystkim zaspokoić podstawowe potrzeby w zakresie dostępności i komunikacji, i to właśnie im nadano najwyższy priorytet. Jednak decyzje te spowodowały niedoszacowanie znaczenia zmian w strukturze produkcyjnej regionów.

Słabiej rozwinięte regiony miały tendencję do formułowania szeroko zakrojonych strategii, skoncentrowanych na infrastrukturze oraz na inwestycjach w kapitał ludzki i przedsiębiorczość. Sytuacja taka utrzymywała się również w okresie objętym badaniem, ale w latach 2000-2006 z silniejszym naciskiem na konkurencyjność oraz badania, rozwój i innowacje.

Lepiej rozwinięte regiony miały zróżnicowane strategie skoncentrowane na rozwoju przedsiębiorczości poprzez połączenie wsparcia po stronie podaży i popytu oraz kombinację instrumentów zorientowanych na wspieranie tworzenia klastrów, nowych rozpoczynających działalność przedsiębiorstw oraz indywidualnej przedsiębiorczości. W regionach tych stopniowo zwiększano też nacisk na badania, rozwój i innowacje.

Dalszej poprawy wymaga jeszcze zdolność instytucji odpowiedzialnych za programy do wyznaczania realistycznych celów oraz do szybkiego określania sposobów wdrażania programów. Największe trudności sprawiało wszystkim oszacowanie celów spowodowane brakiem zrozumienia, co tak naprawdę udało się osiągnąć w wyniku interwencji przeprowadzonych w ramach programów realizowanych w poprzednich okresach. Był to efekt zróżnicowanej jakości informacji dostarczanych przez systemy monitorowania oraz braku kompleksowych ocen *ex post*.

Osiągnięcia polityki spójności

Wyższą efektywność osiągnięto w przypadku zakrojonych na szeroką skalę inwestycji w infrastrukturę fizyczną, ulepszenie metod ochrony środowiska oraz lokalną infrastrukturę biznesową i infrastrukturę innowacji. Regiony miały trudności z korektą strukturalną, wsparciem biznesu, innowacjami oraz rozwojem społeczności. W dłuższej perspektywie polityka okazała się jednak skuteczna w zaspokajaniu potrzeb regionalnych.

Naturalną konsekwencją ograniczonego zakresu programów oraz trudności z zaspokojeniem wszystkich rodzajów potrzeb był w pewnym stopniu różny poziom skuteczności poszczególnych 15 regionów w radzeniu sobie ze wszystkimi wyzwaniami rozwojowymi. Wywołuje to jednak wątpliwości dotyczące komplementarności (i dodatkowości) programów oraz ich spójności z szerszymi krajowymi politykami publicznymi.

Polityka spójności ułatwiła dokonanie udanego przekształcenia w Irlandii. Pozytywna transformacja gospodarcza była związana z integracją gospodarki krajowej z szerszymi rynkami światowymi. Może to mieć wpływ na trwałość uzyskanych pozytywnych efektów z uwagi na integrację kraju z globalnymi sieciami gospodarczymi dotkniętymi przez kryzys gospodarczy, a także jej własne bieżące trudności gospodarcze.

W kolejnej grupie regionów – w Algarve, Andaluzji i Galicji – polityka spójności umożliwiła udane przekształcenie gospodarek lokalnych, co znalazło swoje odzwierciedlenie w zbliżeniu się ich PKB do poziomu notowanego w pozostałych krajach UE i w poprawie wskaźników rynku pracy. Okazało się jednak, że nie wywarło to trwałego efektu na długofalowe perspektywy rozwojowe oraz elastyczność tych regionów.

Aerópolis, lotniczy i kosmiczny park technologiczny stanowiący element programu zachęcającego do innowacyjności i rozwoju działalności biznesowej, Andaluzja, Hiszpania.

Centrum Biotechnologiczne Kanałów Jonowych (Ion Channel Biotechnology Centre), region graniczny, Irlandia.

Polityka spójności przyczyniła się tam do znacznego ulepszenia infrastruktury regionalnej, a także do podwyższenia poziomu świadczonych podstawowych usług publicznych. Jednak transformacja gospodarcza była oparta w znacznym stopniu na turystyce i usługach, natomiast wzrost wydajności i ulepszenia w zaawansowanych klastrach ograniczały się do segmentów gospodarek regionalnych, które odpowiadają za stosunkowo niewielką część regionalnej wartości dodanej brutto (WDB) i regionalnego zatrudnienia.

W większości regionów – w [Akwitanii](#), [Basilicata](#), [Kampanii](#), [Dytiki Ellada](#), [Norte](#) i [Saksonii-Anhalt](#) – polityka spójności ułatwiła przekształcenia w określonych dziedzinach, nie wywierając widocznego wpływu na wzrost gospodarczy i zatrudnienie (poza regionem Basilicata) i nie zaspokajając żadnej z podstawowych potrzeb.

W pozostałych regionach – w [Burgenland](#), [Nadrenii Północnej-Westfalii](#), [Północno-Wschodniej Anglii](#), [Itä-Suomi](#) oraz [Nord-Pas-de-Calais](#) – polityka wywarła pozytywny wpływ na szerszą gamę wskaźników rozwojowych, wspierając zmiany w określonych dziedzinach. Nie była jednak w stanie (z uwagi na umiarkowaną skalę interwencji) wywrzeć decydującego wpływu na rozwiązanie problemów tych regionów, w sumie więc regiony te nie zdołały doprowadzić do szerzej zakrojonej transformacji swoich gospodarek.

Konsekwencje dla przyszłej polityki

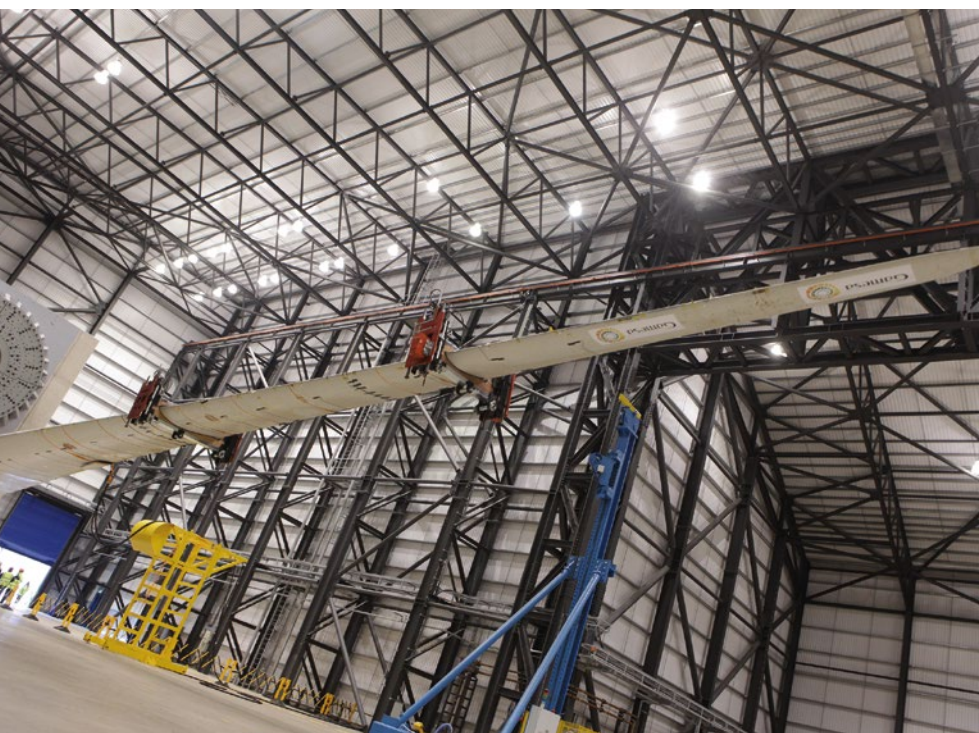
Wnioski wynikające z badania potwierdzają słuszność kierunków polityki spójności na lata 2014-2020, zwłaszcza w kontekście warunków, nowej orientacji na wyniki oraz promocji kreowania możliwości. Jak wynika z badania, to właśnie w tych obszarach kolejne generacje programów okazywały się nieskuteczne.

Projektowanie programów

Wszystkie studia przypadków potwierdziły korzyści płynące z opracowywania strategii, uwzględniania w tym procesie efektów analizy potrzeb i problemów regionalnych, kreowania wizji przyszłości oraz sformułowania wieloletniego planu rozwoju z jasnymi celami, który zyska aprobatę odpowiednich partnerów. Badanie pozwoliło sformułować następujące wnioski:

- ▶ **Wprowadzenie myślenia scenariuszowego** – regiony muszą zainwestować w planowanie strategiczne oraz przeprowadzić analizę swoich obecnych i przyszłych potrzeb. Powinno to ułatwić określenie potencjalnych możliwości, które będzie można wykorzystać poprzez pomoc ukierunkowaną.
- ▶ **Wbudowanie planów postępowania w nieprzewidzianych sytuacjach** – strategie muszą być elastyczne, aby możliwe było ich dostosowanie do zmian w potrzebach wynikających ze wstrząsów zewnętrznych lub nieoczekiwanych możliwości.
- ▶ **Długofalowe podejście do konkurencyjności w celu zapewnienia elastyczności** – znaczenie krytyczne dla wielu regionów ma wsparcie zmian w bazie gospodarczej, aby zapewnić jej większą odporność na wstrząsy gospodarcze. Mimo że nadal mogą być potrzebne inwestycje w infrastrukturę, a wsparcie turystyki okazało się dla regionów

Ośrodek testowania łopat turbin wiatrowych,
Północno-Wschodnia Anglia, Wielka Brytania.

Projekt „Art on Chairs”, finalista konkursu
RegioStars 2014, Norte, Portugalia.

pozostających w tyle sposobem reagowania przydatnym jedynie w horyzoncie średnioterminowym, regiony powinny się bardziej skoncentrować na projektach pobudzających przedsiębiorczość i innowacje.

- ▶ **Planowanie realistyczne** – regiony muszą realistycznie określać harmonogramy projektów i dostrzegać, że zmiany mogą się rozciągać na więcej niż jeden cykl programu (stąd potrzeba ciągłości). Nie powinny też być zbyt ambitne przy określaniu tego, co da się osiągnąć w ramach jednego programu, zwłaszcza przy ograniczonych środkach.
- ▶ **Planowanie na podstawie wiedzy dotyczącej innych programów inwestycyjnych wdrażanych w regionie.**

Planowanie strategiczne

Władze regionalne i państwa członkowskie powinny inwestować w generowanie możliwości opracowywania strategii, tak aby instytucje odpowiedzialne za programy były w stanie:

- ▶ myśleć długofalowo;
- ▶ otwarcie informować zainteresowane strony o opcjach strategicznych i omawiać je z nimi;
- ▶ dostrzec, że działania realizowane w ramach polityki muszą być długofalowe, i dlatego uwzględniać siedmioletni cykl planowania typowy dla polityki spójności w ramach szerzej zakrojonych strategii regionalnych;
- ▶ zaakceptować fakt, że warunki i potrzeby regionalne mogą się gwałtownie zmieniać, co wymaga dostosowywania programów do zaistniałych zmian;
- ▶ uwzględniać różne aspekty rozwoju gospodarczego, interakcje z innymi politykami oraz programy wydatków.

Orientacja na wyniki

W kolejnych okresach programowania programy traktowano czasem jako mechanizm pozyskiwania środków na finansowanie określonych projektów lub typów projektów. Programy były wtedy jedynie luźno powiązane z wizją wzrostu gospodarczego lub konwergencji regionalnej, czasami nie było też jasne, jak należało osiągać wytyczone cele. Istnieje ewidentna potrzeba, aby w ramach wytyczania celów definiować też logikę interwencji pod kątem osiąganych wyników. Takie procedury trzeba jednak wbudować na niższym poziomie, w model rozwoju, wykazując się znajomością zasad funkcjonowania gospodarki regionalnej oraz dostosowywania interwencji finansowanych ze środków UE do wzorców, trendów i czynników rozwoju.

Aby zwiększyć orientację programów na wyniki, regiony powinny opracowywać podejścia do programowania oparte wprost na podstawowych teoriach rozwoju. Wymaga to nowego sposobu myślenia na temat polityki. Oprócz działań podjętych przez Komisję, do repertuaru rutynowych działań instytucji odpowiedzialnych za programy powinny wejść oceny ex post. Ponadto główny nacisk w ramach oceny należy przenieść z aspektów finansowych i proceduralnych na efektywność i wywierany wpływ.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/index_en.cfm#15

Łączny koszt:
3 530 000 EUR
Wkład UE:
3 000 000 EUR

▶ EUROPEJSKA WSPÓŁPRACA TERYTORIALNA

▶ SFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW UE LIKWIDACJI PÓL MINOWYCH NA GRANICY CHORWACKIEJ

W ramach projektu sfinansowanego przez UE usunięto miny lądowe rozmieszczone wzdłuż granicy chorwacko-węgierskiej w czasie konfliktu w latach 90. w dawnej Jugosławii. Oprócz ochrony ludności lokalnej, projekt ten przeciera szlaki dla licznych projektów transgranicznych realizowanych na obszarach ochrony przyrody należących do sieci Natura 2000 oraz pobudzi zrównoważoną turystykę.

Na początku 2011 r. Węgry odkryły nieznaną wcześniej pole minowe wzdłuż granicy z Chorwacją, w okręgach Osjecko-Baranjska w Chorwacji i Baranya na Węgrzech. Zanieczyszczone tereny to pozostałość po konflikcie, który miał miejsce w tym regionie w latach 90. Zgodnie z konwencją ottawską w sprawie min przeciwpiechotnych, Węgry ogrodziły podejrzany i niebezpieczny teren przy swojej południowej granicy i powiadomiły o niebezpieczeństwie.

We wrześniu 2011 r. uruchomiono projekt chorwacko-węgierski wspierany ze środków UE, mający na celu zbadać i oczyścić niebezpiecznych pól minowych. Projekt obejmował też naprawę środowiska na tym terenie zgodnie z oczekiwaniami dyrektywy siedliskowej (IPA).

Trwający 24 miesiące projekt rozminowywania był największym projektem zrealizowanym w ramach węgiersko-chorwackiego Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA)

wchodzącego w skład programu współpracy transgranicznej na lata 2007-2013. Na jego wykonanie przeznaczono ze środków finansowania z UE około 3 mln EUR. Projekt ten dopełnia inne inwestycje zrealizowane w ramach tego programu na terenach objętych ekologiczną, zrównoważoną turystyką.

W ramach projektu przeprowadzono badania mające na celu zlokalizowanie min oraz określono kolejność ich usuwania. Po węgierskiej stronie granicy oczyszczono lub w inny sposób uznano za bezpieczny obszar o powierzchni 1 km², natomiast po stronie chorwackiej oczyszczono teren zajmujący 1,5 km².

Rozminowanie terenów przygranicznych stanowiło warunek wstępny realizacji licznych projektów współpracy transgranicznej związanych z obszarem ochrony Natura 2000.

Po oczyszczeniu tego terenu podjęto prace mające na celu pobudzenie na nim zrównoważonej turystyki poprzez wytyczenie tematycznych tras dziedzictwa kulturowego oraz promowanie wycieczek rowerowych poświęconych historii regionu.

Można teraz rozpocząć ochronę obszaru chronionego w Parku Narodowym Dunaj-Drava bez żadnego ryzyka dla znajdujących się w nim ludzi. Łatwiej będzie też dbać o groble i walczyć z powodzią na terenie przygranicznym. A ziemię na oczyszczonym terenie będzie można ponownie wykorzystać do celów rolniczych.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

www.hu-hr-ipa.com/en/funded-project/46

►RUMUNIA

►WZMOCNIENIE SŁUŻB RATOWNICZYCH W ŚRODKOWEJ RUMUNII

Służby ratownicze w środkowej Rumunii uzyskały wsparcie w postaci inwestycji w sprzęt i szkolenia, sfinansowanych częściowo ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Dzięki zakupowi nowej floty pojazdów specjalistycznych znacznemu skróceniu uległ czas reakcji służb na wezwania w tym regionie.

Projekt wsparcia służb ratowniczych w regionie Centru Rumunii obejmował zakup 40 nowych pojazdów, w tym 24 pojazdów ratownictwa mobilnego wyposażonych w sprzęt do pierwszej pomocy medycznej i gaszenia pożarów oraz sprzęt wydobywczy. Wśród nowych pojazdów znalazły się także ciężarówki do gaszenia pożarów oraz pojazdy wyposażone w specjalistyczny sprzęt do cięcia, przeznaczony do uwalniania ofiar wypadków.

Zakupiono też trzy pojazdy, które mają być wykorzystywane w badaniach dotyczących postępowania w przypadku incydentów nuklearnych, biologicznych, chemicznych i radiologicznych, a także specjalistyczny sprzęt do centrum sterowania i kontroli, który ma usprawnić komunikację w przypadku poważnych incydentów.

Pakiet inwestycyjny wspierany ze środków EFRR stanowi element rumuńskiej ogólnokrajowej strategii usprawniania zarządzania sytuacjami wymagającymi natychmiastowej interwencji oraz podnoszenia poziomu pomocy medycznej w nagłych wypadkach na terenie całego kraju. Łącznie liczba jednostek ratownictwa mobilnego w regionie wzrosła z 87 do 127. W ramach planu utworzono osiem regionalnych centrów sterowania i kontroli, których zadaniem jest koordynowanie reagowania na klęski żywiołowe, katastrofy i wypadki. Ponadto 647 osób skorzystało z programu szkoleniowego.

Program inwestycyjny doprowadził do radykalnego skrócenia średniego czasu reagowania mobilnych jednostek ratowniczych z 48 do 27 minut na obszarach wiejskich oraz z 25 do 13 minut na obszarach miejskich. Służby ratownicze są teraz lepiej wyposażone do akcji na oddalonych obszarach górzystych w miesiącach zimowych, co zawsze stanowiło dla nich szczególne wyzwanie.

„Zakup przez region Centru 40 nowych pojazdów ratowniczych pozwolił znacznie skrócić czas reagowania w sytuacjach katastrof i klęsk żywiołowych” – powiedział Simon Crețu, dyrektor generalny Regionalnej Agencji Rozwoju w regionie Centru. „Zaawansowany sprzęt specjalistyczny oraz praca dobrze wyszkolonych, specjalistycznych załóg umożliwiły skrócenie czasu interwencji, co w ekstremalnych przypadkach pomaga ocalić życie”.

Łączny koszt:
8 600 000 EUR
Wkład UE:
6 140 000 EUR

►WIĘCEJ INFORMACJI

www.regio-adrcentru.ro/Detaliu.aspx?t=COMCommunicate&eID=1154

▶ CYPR

▶ REWITALIZACJA PORTU W CELU POBUDZENIA GOSPODARKI

Łączny koszt:
25 300 000 EUR
Wkład UE:
21 505 000 EUR

Zaawansowana modernizacja najważniejszego portu cypryjskiego w Limassol zapewni dostęp do niego większej liczbie statków, w tym wyjątkowo dużych kontenerowców najnowszej generacji (Ultra Large Container Ships, ULCS), oraz zwiększy możliwości obsługi kontenerowców.

Limassol to jeden z najbardziej zatłoczonych portów na Morzu Śródziemnym, który w znacznym stopniu rozbudowano i pogłębiono, aby umożliwić przyjmowanie w nim większych statków pasażerskich i towarowych nowej generacji.

Nowy port w Lemesos, jak określa się także Limassol, funkcjonuje od 1974 r. Zbudowano go, aby w znacznym stopniu zastąpić stary port (wykorzystywany teraz głównie przez statki rybackie). Pełni on funkcję głównego portu Cypru od czasu, gdy rząd cypryjski utracił praktyczną kontrolę nad portem w Famagusta, we wschodniej części kraju.

Port w Limassol obsługuje dwie trzecie całego generowanego lokalnie ruchu kontenerowego i przeładunkowego, a także cały import ziarna. Obsługuje też ponad 90% krajowego ruchu pasażerskiego.

W ramach dwuetapowego projektu pogłębiono już port do 16 m w basenie zachodnim (poprzednio 11-14 m), a w kanale wejściowym do portu i na obszarze zawracania – do 17 m. Zakończono też już prace nad wzmocnieniem istniejących nabrzeży portu oraz części falochronu.

Prace budowlane związane z drugą fazą projektu rozpoczęto na początku 2013 r. Obejmują one wydłużenie o 500 m murów nabrzeży w basenie zachodnim portu (ich łączna długość wynosi teraz 770 m). Zakończenie drugiego etapu prac ma nastąpić latem 2015 r.

Powiązany projekt obejmuje budowę nowego terminalu pasażerskiego. Razem projekty te pozwolą znacznie zwiększyć możliwości tego najważniejszego portu cypryjskiego. Będzie to główny terminal do obsługi statków zarówno pasażerskich, jak i frachtowców, który zacznie też poważnie konkurować na rynku przeładunkowym. Zdolność przeładunkowa kontenerów wzrośnie z 643 000 TEU rocznie do ponad 1 miliona (TEU, twenty-foot equivalent unit – to jednostka służąca do określania ładowności kontenerów, równoważna pojemności kontenera o długości 20 stóp, czyli około 6,7 m).

Aby wesprzeć rozbudowę portu, rozpoczęto realizację dużego projektu budowy dróg, którego celem jest modernizacja połączeń pomiędzy portem w Limassol a krajową siecią autostrad. Łączna wartość inwestycji w ramach projektu mającego na celu połączenie nowego portu z autostradą Limassol-Pafos wynosi 126 mln EUR, z czego 90 mln EUR pochodzi z unijnego Funduszu Spójności. Projekt pozwoli także zmniejszyć natężenie ruchu drogowego i ograniczyć zanieczyszczenie powietrza wokół terenów portu.

Usprawnienia wprowadzone w infrastrukturze tego głównego portu krajowego oraz w dostępie do niego powinny przekształcić Limassol w bardzo efektywny, technologicznie zaawansowany i konkurencyjny port. Powinny też pomóc mu w osiągnięciu czołowej pozycji we wschodniej części Morza Śródziemnego, umożliwiając obsługę handlu cypryjskiego i tranzytowego oraz dużych statków wycieczkowych. Ponadto zapewnią Cyprowi lepszy dostęp do rynku UE i innych rynków oraz wiele korzyści inwestycyjnych i handlowych.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI
www.cpa.gov.cy

►FRANCJA

► SUKCESY BIZNESOWE FIRMY OPRACOWUJĄCEJ ROBOTY CHIRURGICZNE

Specjalizujące się w technologiach medycznych francuskie przedsiębiorstwo z sektora MŚP, współfinansowane w ramach inicjatywy JEREMIE realizowanej w regionie Langwedocja-Roussillon, zdobywa coraz silniejszą pozycję na rynku międzynarodowym i jest od pewnego czasu notowane na paryskiej giełdzie papierów wartościowych EuroNext.

Firma Medtech SAS z siedzibą w Montpellier została założona w 2002 r. Miała zajmować się opracowywaniem robotów pomagających chirurgom w przeprowadzaniu trudnych operacji wymagających szczególnej precyzji. BRIGIT™, pierwszy robot opracowany przez firmę, służył do przeprowadzania operacji ortopedycznych i został sprzedany w 2006 r. firmie Zimmer Inc., światowemu liderowi w dziedzinie tego typu operacji.

Firma Medtech kontynuowała te działania i opracowała rozwiązanie ROSA™ – nowej generacji sterowane laserowo ramiona robota chirurgicznego przeznaczone do wykonywania operacji neurochirurgicznych. Urządzenie to wspiera i uzupełnia pracę neurochirurga podczas delikatnych operacji na

Łączny koszt:
22 000 000 EUR
Wkład UE:
4 500 000 EUR

mózgu. W 2009 r. rozwiązanie zostało zaakceptowane przez rynek europejski, uzyskując znak CE. Zostało też zatwierdzone przez Agencję Żywności i Leków (FDA) w USA i uzyskało homologację Health Canada Homologation w Kanadzie. Obecnie korzystają z niego najlepsi neurochirurdzy w kilku szpitalach w Europie, Ameryce Północnej i Azji. Firma pracuje teraz nad nową wersją urządzenia ROSA™ przeznaczoną do operacji na kręgosłupie, zapewniającą równie wysoki poziom precyzji.

Medtech SAS zatrudnia 20 osób w Montpellier, ma oddziały w Nowym Jorku i Kanadzie oraz dystrybutorów na całym świecie i prowadzi działalność w około trzydziestu krajach.

Aby wesprzeć swój dalszy rozwój, pod koniec 2012 r. firma zapewniła sobie finansowanie w kwocie 4,5 mln EUR ze środków konsorcjum, w skład którego wchodzi spółki Soridec, SAS JEREMIE LR i Midi-capital. Przedsiębiorstwo nadal ambitnie się rozwija i planuje zwiększyć sprzedaż w 2014 r. o 50% do poziomu 3 mln EUR. W listopadzie 2013 r. firma zdobyła kolejne 20 mln EUR poprzez emisję akcji (pierwsza oferta publiczna) na paryskiej giełdzie papierów wartościowych EnterNext (podmiot zależny giełdy NYSE Euronext zajmujący się promowaniem i stymulowaniem rozwoju rynku MŚP). Dodatkowe fundusze pozwolą przyspieszyć rynkową ekspansję firmy, zwłaszcza na rynkach włoskim, hiszpańskim, niemieckim i amerykańskim.

JEREMIE

JEREMIE (*Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises*, Wspólne europejskie zasoby dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw) to inicjatywa Komisji Europejskiej podjęta wspólnie z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym (EFI). Promuje ona wykorzystywanie instrumentów inżynierii finansowej w celu ułatwiania MŚP dostępu do środków finansowych z wykorzystaniem interwencji z funduszy strukturalnych. Wart 30 mln EUR Fundusz Holdingowy inicjatywy JEREMIE dla regionu Langwedocja-Roussillon jest finansowany wspólnie przez EFRR (15 mln EUR) i Regionalną Radę tego regionu (15 mln EUR). Rolę instytucji zarządzającej pełni państwo francuskie, a za zarządzanie funduszem odpowiada EFI. Celem funduszu jest udzielanie wsparcia finansowego za pośrednictwem trzech instrumentów finansowych: a) *instrumentu pożyczkowego opartego na podziale ryzyka* przeznaczonego dla innowacyjnych przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, b) *instrumentu współinwestowania* dla MŚP o dużym potencjale rozwojowym oraz c) *instrumentu gwarancji portfelowych*, który ma wzmocnić konkurencyjność MŚP.

►WIĘCEJ INFORMACJI

<http://medtech.fr/en/home>

PROGRAM

31 MARCA 2014

_Bruksela (Belgia)

Gala konkursu RegioStars

8-9 WRZEŚNIA 2014

_Bruksela (Belgia)

6. Forum Spójności

30 WRZEŚNIA I
1 PAŹDZIERNIKA 2014

_Bruksela (Belgia)

Forum Regionów Najbardziej
Oddalonych (RUP Forum)

6-9 PAŹDZIERNIKA 2014

_Bruksela (Belgia)

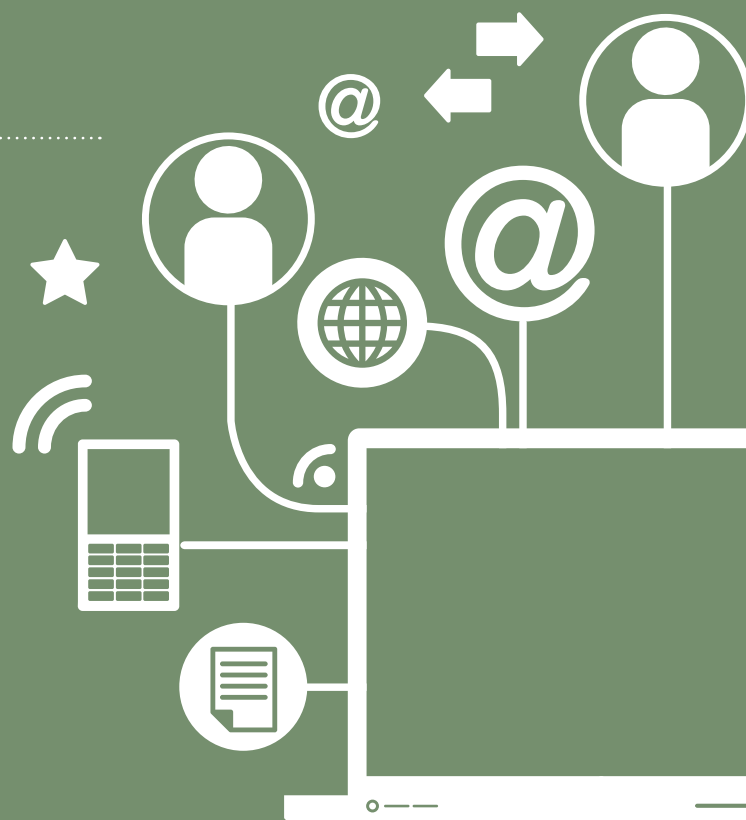
OPEN DAYS

Więcej informacji o tych wydarzeniach znajduje się w części Wydarzenia strony internetowej Inforegio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_pl.cfm

BĄDŹ W KONTAKCIE

 www.ec.europa.eu/inforegio
 www.twitter.com/@EU_Regional
 www.yammer.com/regionetwork
Platforma współpracy DG REGIO

 www.flickr.com/euregional
 Zamów nasz „REGIOFLASH”
www.inforegiodoc.eu
 www.twitter.com/@JHahnEU

Urząd Publikacji

Komisja Europejska,
Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej
Komunikacja – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brussels
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_pl.cfm

